

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2013/14:14

Stenografiska
uppteckningar
2013/14:14

Fredagen den 13 december

1 § Allmänna frågor

Statsrådet Birgitta Ohlsson

Utrikesminister Carl Bildt

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 19 november 2013

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 17 december 2013

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

EU-nämndens sammanträde är öppnat. Vi hälsar utrikesminister Carl Bildt och statsrådet Birgitta Ohlsson med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Vi ska inleda med statsrådet Birgitta Ohlsson. Jag undrar om det finns några A-punkter. Det finns det inte. Då, statsrådet, undrar jag om det finns något att säga med anledning av rådsmötet den 19 november.

Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag kan vara kortfattad. Min röst är mycket svag i dag, och jag har därför tagit med mig lite röstförstärkning i form av mina medarbetare.

Nämnden har fått rapporten. Det handlade om att kommissionen presenterade arbetsprogrammet för 2014. Fokus låg på att leverera det som man har lovat, framför allt inför Europaparlamentsvalet. Kommissionen presenterade också tillväxtstrategin och tidtabellen för implementeringen av 2014 års europeiska termin.

I mitt inlägg tryckte jag framför allt på jämställdhet på arbetsmarknaden och kvinnors deltagande, som är en svensk profilfråga och en mycket viktig tillväxtfaktor.

I övrigt informerade Nederländerna om sin nationella subsidiaritetsöversyn som skapar en ganska stor debatt. Det var en mycket positiv diskussion där många medlemsstater fokuserade på EU:s befogenheter och att de måste öka på många sätt och inte minska. Tyskland använde en mycket tydlig slogan att man ska ha ett optimalt och minimalt Europa.

Jag lyfte fram behovet av mer samarbete på en del fält som gränsöverskridande brottslighet, klimat, konkurrenskraft med mera men betonas också öppenhet, legitimitet och ansvarsutkrävande. Det var en frisk debatt om ett mer öppet och modernt Europa.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under denna punkt. Vi går till punkt 5 på dagordningen, Resolutioner, synpunkter och beslut antagna av Europaparlamentet. Det är en informationspunkt. Finns det anledning att säga något? Det gör det inte. Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 7, Europeiska rådet den 19–20 december 2013. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Europeiska rådets möte är på torsdag och fredag i nästa vecka, den 19–20 december. Statsministern kommer till EU-nämnden på onsdag för att fördjupa sig i detta. Utkast till slutsatser har redan skickats till nämnden.

Det är många stora frågor som är uppe på dagordningen denna gång. Vi bedömer att fördjupningen av EMU och bankunionen kommer att vara det som tar mest utrymme. Men också den gemensamma försvars- och säkerhetspolitiken kommer att behandlas. Vad gäller den blir det vid Europeiska rådet ett mycket viktigt tillfälle att bekräfta EU:s roll som säkerhetspolitisk aktör. Här är det viktigt att betona bredden i det europeiska samarbetet.

Därför tycker vi från svensk sida, från regeringens sida, att det är balanserade slutsatser på de tre huvudfälten. Det är effektivitet och synlighet, det är förmågeutveckling och även försvarsindustrifrågor. Vi tycker att det är positivt med referens till utvecklingen av ett strategiskt ramverk som faktiskt har tillkommit på svenskt initiativ.

Slutsatserna på detta fält tar också upp förutsättningarna för en europeisk försvarsindustri. Här är det mycket viktigt för oss att försvarsindustrin klarar konkurrens på en öppen och transparent marknad, både globalt och i Europa. Här är det förstås också viktigt med en ordentlig uppföljningsprocess.

Carl Bildt var med och förhandlade om FAC-slutsatser på detta fält. I och med att han är här i dag kommer han att summera det fältet och svara på frågor om det.

Tittar vi sedan på de ekonomiska och sociala frågorna, det vill säga den årliga tillväxtrapporten, AGS, kommer Europeiska rådet att ta upp AGS-ens övergripande prioriteringar. Det är förstås att främja tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft. Här ställer sig regeringen bakom kommissionens prioriteringar för 2014 års europeiska planeringstermin i stort. Det är positivt att man här lyfter fram ”IM:s” – den inre marknadens – centrala roll för tillväxt och konkurrenskraft.

Jag och regeringen kommer också att lyfta fram kvinnors arbetskraftsdeltagande som en betydande tillväxtresurs som inte utnyttjas i dag. Det handlar förstås om tillgången till barnomsorg men också om behovet av individuell beskattning och att man inte beskattar familjen. Vi tycker att fler medlemsstater måste göra mycket mer på dessa fält.

Jag kan betona att det kommer att vara en stor diskussion om AGS på Europeiska rådets möte i mars. Då kommer vi att kunna återkomma och borra lite djupare i det.

När det gäller skatteområdet kommer Europeiska rådet att följa upp arbetet med bekämpning av både skatteflykt och skattefusk mot bakgrund av det som Europeiska rådet antog i maj förra året. Sverige stöder

det arbetet, och det har tidigare också haft ett mycket brett stöd i nämnden.

När det gäller EMU-fördjupningen handlar det nu, nota bene, om ett principbeslut om huvuddragen i kontraktsarrangemangen med tillhörande solidaritetsmekanism som föreslås. Dock är det fortfarande ganska stora meningsskiljaktigheter bland medlemsstaterna om behovet av dessa detaljer, och det kommer att vidareutvecklas under nästa år, 2014.

Här är regeringens ståndpunkter väl kända för nämnden. Vi har ett stort och starkt intresse av ett väl fungerande EMU. Vår prioritering är att genomföra det nyare och förstärkta ramverket. Här är det viktigt att kontrakten förblir öppna *men* frivilliga för icke-euroländer.

I grunden är vi mycket tveksamma till en solidaritetsmekanism eftersom det finns en uppenbar risk för det man kallar *moral hazard*. Det är också viktigt att den inte integreras i den gemensamma EU-budgeten eller i det egna medelssystemet. Det är också viktigt att icke-deltagande medlemsstater inte står för finansieringen här. Sverige vill dock inte stå i vägen för euroländerna om de vill införa reformkontrakt eller en solidaritetsmekanism. Det är faktiskt upp till dem.

När det gäller bankunionen finns det i denna stund inga texter. Det är ganska avhängigt av vad som händer på Ekofin den 18 december. Vi kan bara konstatera att när Ekofin hade möte den 10 december kunde man inte nå en slutlig överenskommelse om den gemensamma avvecklingsmekanismen. Därför blir det ett extra möte i Ekofin på onsdag. Förhoppningsvis får man en uppgörelse då. Anders Borg kommer hit till nämnden på tisdag förmiddag, om jag inte missminner mig. Då får vi veta lite mer på den fronten. Därför förväntas ingen större diskussion vid GAC i denna fråga eftersom den kommer lite längre fram.

När det gäller migrationsfrågor ska ordförandeskapet informera Europeiska rådet om de diskussioner som under hösten har förts om migration i arbetsgruppen för Medelhavet. Här har statsråden Billström och Ask samrått med nämnden inför RIF-rådet som var den 5 december.

Europeiska rådet ska anta korta slutsatser som blir ett slags uppföljning till arbetsgruppens arbete. I slutsatserna betonas vikten av samarbete med tredjeland, regionalt skydd, Frontexoperationer men också vidarebosättning. Därför tycker vi från svensk sida att det är särskilt positivt att man i slutsatserna nämner vikten av att hjälpa personer i behov av internationellt skydd genom kvotflyktningmottagning, vilket är något som Sverige driver mycket aktivt.

Skulle alla EU-medlemsländer ta emot lika många kvotflyktingar som Sverige skulle 100 000 individer i världens flyktingläger kunna komma till Europeiska unionens 28 medlemsstater. Det är därför mycket viktigt för alla oss som vill ha en mer solidarisk, liberal och öppen flyktingpolitik att trycka på i den frågan.

Den stora debatten om asyl- och migrationsfrågor kommer att landa i Europeiska rådet i juni nästa år, precis efter Europaparlamentsvalet. Då kommer det att bli en stor debatt om dessa frågor, och då ska man ta fram strategiska riktlinjer på RIF-området kring detta.

Jag kan avslutningsvis säga att Europeiska rådet som vanligt i december antar slutsatser om utvidgningen, vilket utrikesminister Bildt kommer att gå in djupare på. Det blir en egen punkt på GAC, men det är

2013/14:14
13 december

också en del av slutsatserna vid Europeiska rådets möte som Bildt kommer att gå igenom mer utförligt om en stund.

Anf. 5 MARIE GRANLUND (S):

Jag tackar för redogörelsen. Jag har inte hunnit ta del av alla delar av förslaget till slutsatser, men jag vill ställa en fråga. Den sociala dimensionen nämns, och jag tycker att det är mycket positivt.

I detta sammanhang borde det vara lämpligt att lyfta fram frågan om ett socialt protokoll – att sociala och fackliga rättigheter överordnas den fria rörligheten. Kommer regeringen att lyfta fram den frågan och verkliga föra fram riksdagsmajoritetens åsikt att det behövs ett socialt protokoll?

Anf. 6 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet för föredragningen. Den första frågan är vilka frågor Sverige tänker driva för att förändra detta. Har man några synpunkter på dessa skrivningar, eller är regeringen helt nöjd med de skrivningar som nu finns? Det finns flera punkter här där det står att vi ska återkomma efter diverse möten. Så då kan vi lämna det därhän.

När det gäller migrationsavsnittet tycker jag fortfarande att det bör vara mer positiva skrivningar om till exempel legala vägar in till EU. Där vet jag att regeringen stöder den synpunkten. Men det syns inte tydligt i slutsatserna, även om de naturligtvis kunde ha varit mycket värre och ännu mer kunde ha handlat om Frontex och att man ska bevaka gränserna ännu mer, vilket vi helst inte vill.

Jag delar Marie Granlunds åsikt att regeringen borde jobba mer med frågan om ett socialt protokoll, att försöka stärka fackliga rättigheter på EU-nivå. Jag förstår att regeringen kanske inte kan lägga fram ett färdigt förslag på detta toppmöte och be andra stater att bifalla det, utan det är en långsiktig process eftersom det behövs fördragsändringar. Jag är lite besviken på att regeringen inte tar några initiativ på EU-nivå kring dessa frågor.

Statsrådet nämnde att det var balanserade skrivningar om försvarsfrågorna. Jag tycker fortfarande att den militära kapaciteten betonas lite väl mycket. Det finns många andra delar, och man borde ha tyngdpunkten på den civila delen och andra delar, som jag gärna ser att statsrådet lyfter fram på EU-toppmötet.

Anf. 7 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Herr ordförande! Vi har haft avvikande mening när det gäller den gemensamma försvars- och säkerhetspolitiken. Det gäller utvecklingen av den europeiska försvarsindustrin där vi vill att Sverige ska hävda att medlemsstaterna ska ha rätt att beakta de nationella säkerhetsintressena och kunna använda artikel 346. Vi vidhåller den avvikande meningen.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 9 LARS OHLY (V):

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänstern har en gemensam uppfattning när det gäller synen på ett socialt protokoll. Anledningen till det är att vi ser hur man använder det mest radikala inom Europeiska unionen, nämligen den fria rörligheten för arbetskraft, till att utnyttja människor. Den fria rörligheten är det mest positiva inom EU. Jag skulle gärna vilja utsträcka den till att i högre grad gälla utanför EU. Samtidigt har den fria rörligheten öppnat för ett utnyttjande av människor som innebär att dessa människor far illa och att man pressar löner och arbetsvillkor nedåt på arbetsmarknaden.

Det borde vara en gemensam svensk position att lyfta fram vikten av sociala rättigheter och ett socialt protokoll inom EU.

När det gäller migration är jag överens med Ulf Holm. Det är viktigt att vi har en positiv grundsyn när det gäller människors rätt att flytta och fly men också att vi försöker öppna fler legala vägar. De flyktingkatastrofer som var aktuella för ett par månader sedan har inte upphört bara för att det just nu inte sjunker några båtar i Medelhavet. De pågår varje dag. Det är en oerhörd tragedi som utspelas mitt framför våra ögon, och det på gränsen till Europeiska unionen. Jag tycker att unionen utmärks av en stor slutenhet när det gäller synen på människors rätt att söka sig en framtid i andra länder, framför allt rätten att söka asyl. Där borde lagliga vägar in vara en gemensam ståndpunkt som jag tycker att vi bör driva hårdare.

Vänsterpartiet har många invändningar mot att den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik inriktas så mycket på det militära samarbetet och fördjupar dess militära dimension. Vi är oroade för att den alliansfrihet som vi fortfarande anser är den riktiga säkerhetspolitiska vägen urholkas alltmer genom ett allt tätare och fördjupat samarbete inom Europeiska unionen.

Alla dessa synpunkter får vi anledning att komma tillbaka till både med Anders Borg när det gäller EMU, bankunionen och den sociala dimensionen och även med statsministern. Just nu anmäler jag ingen avvikande mening, utan jag återkommer till det.

Anf. 10 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag ska hålla mig kort. Vi har synpunkter på den gemensamma säkerhetspolitiken och regeringens syn på ett förstärkt EMU.

Förmodligen avviker vi också i synen på hur man förstärker Europeiska unionen i demokratiska frågor. Jag tror inte att EU har samma syn som vi i den frågan, och jag tror inte att regeringen har det heller. Vi vill ha en betydligt mer förstärkt demokrati inom unionen än vad regeringen vill.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 12 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Jag kan börja med att kort kommentera Johnny Skalins fråga om demokrati och legitimitet. Jag kan verkligen försäkra att Sverige är ett av de länder inom Europeiska unionen som allra tydligast driver på när det gäller öppenhet, transparens och modernitet, en union som kan stå legi-

tim inför sina medborgare. Det handlar om kontakterna mellan de nationella parlamenten och EU:s institutioner. Där tillhör vi de kärnländer som ligger mycket långt fram i den politiska debatten.

Flera av nämndens ledamöter, bland andra Marie Granlund, Ulf Holm och Lars Ohly, nämnde frågorna om socialt protokoll. Jag vill påminna om att arbetsmarknadsministern om jag inte missminner mig var i arbetsmarknadsutskottet i går. Hon redogjorde då för regeringens arbete när det gäller att värna den svenska modellen, vilket är centralt.

Ett socialt protokoll skulle däremot innebära en fördragsändring, och vi driver inte att fördraget ska ändras på det sättet. Det finns som bekant ett tillkännagivande som vi tittar närmare på inom Regeringskansliet. Att betona detta med fördragsändringar är en mycket krånglig och stor process som riskerar att öppna Pandoras ask. Vi tror inte att det är riktigt rätt om man vill värna den svenska arbetsmarknadsmodellen, vilket är viktigt.

Man får också ha i åtanke att vi är 28 olika medlemsstater inom unionen som har olika arbetsmarknadsmodeller och delvis olika intressen. Man får tänka på att det inte är säkert att det är den svenska modellen som skulle vara vägledande i ett sådant arbete.

Flera ledamöter, bland annat Ulf Holm och Anna-Lena Sörenson, lyfte fram frågan om försvarsrelaterade aspekter, och det tror jag att utrikesminister Bildt kommer att gå in på lite mer och lite djupare.

Ulf Holm var inne på migrationsfrågorna. Det är viktigt att betona att det i de dokument som är uppe just nu finns ett meddelande som relaterar till skrivningar om flera legala vägar. Men vi får se krasst på detta, för Sverige är tämligen ensamt om att driva denna mer liberala position. Nu handlar det om att bygga upp kloka allianser, inte minst till det stora mötet i juni nästa år. Då kommer flera av frågorna att sättas på pränt. Det driver vi på tydligt.

När det gäller frågan om vidarebosättning är ökad vidarebosättning den kanske enklaste vägen att försöka bygga upp och stärka allianser, kombinerat med att driva på kvotflyktingsfrågan. Men som sagt är vi tyvärr alldeles för ensamma om att driva på en mer liberal och öppen politik på det området.

När det gäller allmänt om slutsatserna och vad Sverige har gjort på bredare front har vi den här gången lagt mycket krut på jämställdhet och arbetsmarknad. Vi ser redan nu i de diskussioner som pågår en hel del framgångar som vi ska försöka få att hålla ända fram.

Anf. 13 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Det var relativt allmänna synpunkter som framfördes. Ulf Holm tyckte att det var för mycket tyngdpunkt på det militära i förhållande till de övriga delarna. Jag delar inte den uppfattningen.

Det är egentligen första gången på många år som vi över huvud taget tar upp de delarna. Normalt ägnar vi oss åt de andra. Det är snarare viktigt att vi nu tar tag också i de här delarna för att kunna få en balanserad utrikes- och säkerhetspolitik.

De instrument vi har i den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken är i huvudsak de ekonomiska, civila, regelmässiga och så vidare, men det är alldeles uppenbart att vi då och då behöver även denna komponent. Annars kommer vi inte att tas på allvar av omvärlden, och det

finns situationer vi inte kan påverka. Därför är det bra att Europeiska rådet nu lyfter fram detta.

Sedan är det rätt mycket tyngdpunkt på de försvarsindustriella frågorna. Där kan det finnas olika typer av nyanser när det gäller hur protektionistisk och hur öppen man vill vara.

Jag hör att Socialdemokraterna har en liten tendens åt det protektionistiska hållet. Försvarsindustrin har alltid legat socialdemokratin nära. Jag vill inte påstå att den har varit främmande för Moderaterna heller, men vi har kanske haft en lite mer öppen inställning till den internationella konkurrensens betydelse när det gäller att pressa kostnaderna för det svenska försvarets anskaffning av försvarsmateriel.

Jag tror dock att vi kommer att hitta en hygglig balans i skrivningarna.

Anf. 14 PATRIK BJÖRCK (S):

Det stämmer att vi har haft överläggningar med arbetsmarknadsministern i arbetsmarknadsutskottet. Vi har bland annat anmält avvikande mening när det gällt ett socialt protokoll.

Det var inte roligt att höra statsrådet nu. Utifrån vad hon anför skulle jag säga att man på ett tydligt sätt markerar att man obstruerar förbättringar för den svenska arbetsmarknaden och direkt motarbetar tanken på ett socialt protokoll.

Det som står i dokumenten, att man inte ska försvaga arbetsmarknadsfrågorna, räcker inte. Det är en oerhört defensiv och destruktiv inställning hos regeringen i så fall. Dessa frågor måste förstärkas. Det är tråkigt att höra att regeringen på det här sättet direkt motarbetar och obstruerar möjligheterna att få igenom ett socialt protokoll.

Det är klart att det i dagsläget inte handlar om att lägga fram några konkreta förslag. Men man måste bereda vägen genom att lyfta fram och diskutera frågorna. Man måste hålla frågan öppen och visa Sveriges inriktning om man över huvud taget någon gång ska ha en chans att lyckas förstärka arbetsmarknadsfrågorna.

Anf. 15 MARIE GRANLUND (S):

Jag tycker att det är besvärande att regeringen tar så lätt på vad en riksdagsmajoritet tycker, nämligen att det är viktigt att inrätta ett socialt protokoll.

Precis som Patrik Björck säger är det väl ingen som tror att det kräver en fördragsändring. Det handlar inte om att det ska vara färdigt på mötet som kommer nu utan om att starta en diskussion och börja profilera sig i frågorna.

Det råder tydligen också ett missförstånd. Man säger att det finns olika arbetsmarknadsmodeller i Europa och att alla inte har kollektivavtal. Precis! Grejen är just att alla ska kunna få ha sina olika arbetsmarknadsmodeller. Det är det vi förvägras, och det är det som måste förändras. Vi ska inte tvinga på några andra länder vår modell, men vi ska få lov att ha vår modell. Det är utgångspunkten.

Jag vill gärna ha svar på varför man tar så lätt på vad en riksdagsmajoritet har kommit fram till.

2013/14:14
13 december

Anf. 16 LARS OHLY (V):

Jag instämmer i det som Patrik Björck och Marie Granlund har sagt. Jag begärde dock ordet mer utifrån utrikesministerns diskussion om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken, eftersom jag tyckte det var lite försåtligt.

När Sverige gick med och när svenskarna röstade om medlemskap i EU fanns ingen militär dimension inom Europeiska unionen. Det var väldigt tydligt att Sverige inte skulle vara del av en allians med någon sorts militära förtecken. Sverige hade starka synpunkter på att kunna bevara alliansfriheten och kunna fortsätta att föra en politik som innebär att vi hade självständighet i militära frågor.

I början fanns det inte ens ett ministerråd för försvarsministrar. Det har alltså varit en utveckling som har gått ganska snabbt och i en riktning som jag antar att Carl Bildt välkomnar men som inte är den som svenska folket röstade ja till. I det läget tycker jag att det är viktigt att man ifrågasätter hur långt den militära dimensionen och fördjupningen av det militära samarbetet ska få gå. Där ligger min kritik. Det sker utan någon stor debatt.

Det tas hela tiden steg i en riktning som man påstår egentligen inte innebär någonting men som så småningom leder till att vi har en väldigt beskuren handlingsfrihet. Det menar jag är felaktigt och någonting vi borde motarbeta. Där ligger min kritik.

Sedan kan jag instämma i Ulf Holms allmänna åsikt att det är lite för mycket militärt jämfört med annan typ av krishantering. Men det är egentligen inte min huvudkritik, utan den är att den militära dimensionen leder till att den militära alliansfriheten ifrågasätts på ett öppet sätt.

Anf. 17 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Utrikesministern antydde att även Moderaterna värnar den svenska försvarsindustrin, och det tycker jag är bra. Det är första gången jag hör det i de här diskussionerna. Vi noterar det.

Utrikesministern hade även synpunkter på Socialdemokraterna och om vi var protektionistiska eller inte. Det vill jag med bestämdhet säga att vi inte är. Vi är också för en öppen marknad och skulle gärna se en fri konkurrens när det gäller de här frågorna. Det är bara det att det inte respekteras.

Trots att alla medlemsstater nu har implementerat upphandlingsdirektiven är de ganska förtjusta i att använda artikel 346 och hävda nationella säkerhetsintressen.

Många av de stora försvarsindustriländerna har i sina styrande dokument tagit med att försvarsindustrin är en strategiskt viktig del av försvarspolitiken. Vi vill därför hävda att också Sverige ska ha rätt att kunna hänvisa till artikel 346. Vad jag förstår är Sverige tillsammans med kommissionen ganska ensamt om att driva dessa frågor hårt.

Jag vill påminna om att även här har en enig svensk riksdag stått bakom en mening om att regeringen ska ta fram en strategi som beskriver vad vi kan undanta från upphandlingsdirektivet.

Anf. 18 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag är inne på precis samma tema. Då skulle det vara protektionistiskt varje gång vi hävdar att det är viktigt med svensk skogsindustri, svensk

bilindustri eller någon annan viktig svensk industrigren som vi både nu och då har uttalat är viktiga basnäringar för Sverige. Att det skulle vara synonymt med protektionism tror jag i så fall är en tolkning som utrikesministern är väldigt ensam om.

Att vi inte ska använda oss av protektionism tror jag att hela riksdagen står bakom. Det är något vi tar kraftigt avstånd ifrån. Jag tycker att vi ska vara glada i det här parlamentet att vi har den synen. Jag tycker att det är anmärkningsvärt av utrikesministern att säga att vi lutar åt det protektionistiska hållet.

Anf. 19 HANS WALLMARK (M):

Jag tycker i allt väsentligt att det Socialdemokraterna nu markerar när det gäller svensk försvarsindustri är bra. Men den slutsats man landar i är väl inte att vi ska ha fler undantag i Europa utan snarare färre. Den instruktion man borde ge till den svenska regeringen är snarast att verka för att fler länder inte ska använda sig av undantagsregler hellre än att vi själva går före och ska införa fler undantagsregler. Vad jag vet har regeringen markerat när det gäller ett område, nämligen stridsflyg i Sverige. Det är en uttalad position från den svenska regeringen.

Min fråga är baserad på en likartad uppfattning som Socialdemokraternas om svensk försvarsindustri betydelse. Borde Sverige, med tanke på att denna industri till 60–70 procent är exportberoende och vi har för många undantag i Europa snarare än för få, bidra till undantagsmoraset?

Anf. 20 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag vill återigen betona att frågan om socialt protokoll inte är aktuell på mötet i Europeiska rådet och inte heller frågan om fördragsändringar.

Som jag sade tidigare var arbetsmarknadsministern i arbetsmarknadsutskottet i går och redogjorde för det arbete som regeringen gör för att värna arbetet med sociala rättigheter och den sociala modellen i Europeiska unionen. Det är som ni alla vet ett både komplext och konstant pågående arbete som regeringen gör. Men den här frågan kommer inte att vara aktuell på kommande möte i Europeiska rådet.

Anf. 21 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Ordförande! Det blir en lite filosofisk debatt, men det kan vara viktigt ibland för att klargöra mer principiella frågeställningar.

När det gäller försvarsindustrin respektive försvaret är det viktigt att vi värnar försvaret. Sedan ska försvaret ha en försörjning med den materiel som är bäst avsedd att till lämplig kostnad fullgöra de uppgifter som försvaret har.

Om vi går tillbaka några decennier i tiden var det möjligt att då bygga upp en svensk försvarsindustri. Jag tror att vi hade 40 000–50 000 anställda i den som levererade enbart till det svenska försvaret. Vi hade den storleken på det svenska försvaret.

De dagarna är förbi. Skulle vi ha en svensk försvarsindustri som bara levererade till svenska försvaret skulle materielen bli så kopiöst mycket dyrare än vad den redan är att vi inte skulle klara av det. Den måste vara inriktad på en internationell marknad för att kunna överleva. Det är också oerhört viktigt för det svenska försvaret att i fri konkurrens kunna upp-

handla de system som är bäst. Vi köper Gripenflygplan inte för att de tillverkas i Linköping utan för att de är bäst. Vi gör det i upphandling med andra länder.

Det handlar om att använda skattebetalarnas pengar på rätt sätt för att få försvarseffekt. Det handlar också om att genom allmänna konkurrensvillkor skapa förutsättningar för försvarsindustrin.

Bilindustrin är vi också för, av lätt insedda skäl. Men det ser vi förhoppningsvis till genom allmänna konkurrensvillkor och inte genom att köpa bilar. Statens sätt att se till att vi har en svensk bilindustri är inte att vi köper upp alla deras bilar. Jag tror inte ens Ulf Holm skulle komma på den tanken, Lars Ohly möjligen. Det är den allmänna konkurrenskraften som gör att bilindustrin kan fortleva. Utan att fördjupa oss i detaljerna i detta är det ungefärligen hur det föreligger.

Lars Ohlys frågeställningar har också lite principiell karaktär. Säkerhetspolitiken kom in genom Maastrichtfördraget. Det var egentligen då den kom in. Tidigare hade det varit en rätt lös utrikespolitisk del i det europeiska samarbetet. I Maastrichtavtalet fanns mycket tydligt ambitionerna. Egentligen bygger vi nu vidare på det som principiellt fanns i Maastrichtavtalet. Det har blivit mer konkret. Det håller jag med om.

Jag kan bara erinra om vad jag själv sade i folkomröstningskampanjen 1994. Jag var mycket tydlig med att det var viktigt för Europas roll i världen och för Europas säkerhet och att vi ville utveckla detta. Jag var också mycket tydlig med att det inte är en militär allians. Det är det fortfarande inte. Det är en politisk allians. Jag var dessutom tydlig med att detta innebär att neutralitetspolitiken icke längre var möjlig som beskrivning på svensk politik. Jag tror att Lars Ohly erinrar sig det. Det är inte säkert att alla var lika tydliga, men det får historieböckerna avgöra.

Vad innebär då detta? Lars Ohly säger att det begränsar vår handlingsfrihet. Nej, det gör det inte. Jag säger att det som nu sker ökar vår handlingsfrihet. Det finns ingenting i det här som inskränker Sveriges säkerhetspolitiska handlingsfrihet, om vi så skulle vilja, men det ökar Sveriges säkerhetspolitiska möjligheter. Om vi tar en egen situation som vi skulle drabbas av har vi möjlighet att konsultera med andra på ett annat sätt och få hjälp och stöd om vi så skulle vilja på ett annat sätt än vad som tidigare var fallet.

Ännu viktigare är att vi har skaffat och skaffar oss successivt bättre gemensamma instrument på den globala arenan, vad det nu kan handla om för situationer. Vad vi till exempel har gjort nere i Adenviken när det gäller att bekämpa piratverksamhet är en del av en samlad politik på Afrikas horn. De instrumenten hade vi över huvud taget inte. Då kunde vi bara inskränka oss till att göra allmänna uttalanden i Sveriges riksdag om att pirater var dåliga. Nu skaffar vi oss successivt gemensamma instrument som gör att vi kan successivt leverera inte bara ord utan också handling.

Jag skulle säga att detta ökar Sveriges säkerhetspolitiska möjligheter och Sveriges säkerhetspolitiska handlingsfrihet.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Vi återkommer till utvidgning under FAC lite senare. Därför avser jag att sammanfatta punkten exklusive utvidgningsfrågan.

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens inriktning under den här punkten. Vi har likväl noterat avvikande mening från Socialdemokraterna respektive Sverigedemokraterna. De är inte likalydande.

Med det tror jag att statsrådet Birgitta Ohlsson är färdig med sina punkter.

2013/14:14
13 december

Anf. 23 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Vi har Övriga frågor på GAC. Det är bara en informationspunkt. Jag vill säga det så att det kommer med i protokollet.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och för närvaron i EU-nämnden i dag och önskar en trevlig helg.

2 § Allmänna frågor
Utrikesminister Carl Bildt
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
allmänna frågor den 17 december 2013

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Då fortsätter vi samrådet med utrikesministern inför möte i rådet för allmänna frågor. Vi är på punkt 6, Översyn av Europeiska utrikestjänsten. Det är en beslutspunkt.

Anf. 26 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Ja, det är det. Det är en fråga som vi har talat om tidigare, om jag inte missminner mig. Europeiska utrikestjänsten har nu haft sin första mandatperiod, sin första fyraårsperiod. Det har varit ett rätt omfattande arbete med att diskutera de olika erfarenheter vi har haft.

Den höga representanten kom med en utvärderingsrapport mot slutet av sommaren som jag utgår från att nämndens ledamöter har tagit del av och som jag tror att vi har diskuterat här vid något tidigare tillfälle. Nu har det resulterat i slutsatser som nämnden har tagit del av. Jag vet inte om det finns så mycket att kommentera. Det är i allt väsentligt en materia som är känd. Det ska antas vid allmänna rådet på tisdag. Det är möjligt att vi nämner någonting om det också vid utrikesrådet när vi har våra diskussioner på måndag.

För vår del är det viktigt att arbetet med Europeiska utrikestjänsten kan fortsätta. Vi har varit en av de nationer som varit mest drivande för att det ska ske. Den enkla anledningen är, för att återvända till tidigare diskussioner, att det ökar Europas kollektiva möjligheter att agera i världen. Det ökar vår handlingsfrihet när det gäller att hantera olika kriser och utmaningar som kan finnas ute i världen.

Men det är ett rätt mödosamt arbete att bygga upp utrikestjänsten. Det är ett mödosamt arbete därför att det finns byråkratiska motsättningar. Det har inte minst varit motsättningar mellan kommissionen och den administrativa kultur som kommissionen företräder och de lite andra inriktningar som kommit in via Europeiska utrikestjänsten.

Vi understryker starkt vikten av att den höga representanten inte är hög representant enbart för utrikesfrågor utan är dessutom vice ordförande i kommissionen och ska därmed ha möjlighet att samordna de olika instrumenten vi har.

Det gäller i vissa fall utvecklingspolitiken, där EU är en mycket stor bidragsgivare runt om i världen som bekant. Det gäller handelspolitiken med de utrikespolitiska komponenter som kan finnas där. Det gäller den humanitära delen där det finns en speciell kommissionär och där kommissionen är den första eller andra givaren i världen i varje tänkbart läge. Det kan också gälla, för att ta något annat, energipolitiken. Det är ett konkret exempel på ett annat politikområde som stundtals har påtagliga utrikespolitiska konsekvenser. Där ska den samordnande rollen som den höga representanten har understrykas ytterligare.

Vi har välkomnat målet att nationella diplomater ska utgöra minst en tredjedel av personalen på chefs- och handläggarnivå. Det har nåtts. Vi har betonat vikten av att detta sker också framdeles. Växelverkan mellan

de nationella utrikestjänsterna och den gemensamma utrikestjänsten är oerhört viktig för framtiden.

Vi kommer att ha kvar nationella utrikestjänster i alla länder. De är mer eller mindre utvecklade, av lätt insedda skäl. Styrkan i det europeiska agerandet gentemot omvärlden kan inte bara ligga i Europeiska utrikestjänsten. Den ligger i växelverkan mellan de nationella utrikestjänsterna och Europeiska utrikestjänsten. Det är en växelverkan som är politisk men också en växelverkan i form av utbyte av personal.

Jag har inte så mycket mer att säga om detta. Det är ett relativt bra resultat som man har uppnått. Det är möjligt att man kunde ha kommit lite längre när det gäller att bryta ned de administrativa och andra trögheter som finns i systemet, framför allt mellan kommissionen och Europeiska utrikestjänsten. Det är ett arbete som sker steg för steg. Rom byggdes som bekant inte på en dag. Den början som har skett med Europeiska utrikestjänsten är i allt väsentligt bra.

Anf. 27 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Vi ifrågasätter från vår sida nyttan och meningen med att duplicera en organisation som i mångt och mycket redan existerar i nuvarande medlemsstater. Vi tycker inte att det behövs en förstärkning av EEAS mandat, och vi tycker inte att man ska gå vidare i processen. Jag vill därför anmäla avvikande mening.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat. Önskar utrikesministern kommentera detta?

Anf. 29 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag ska inte säga att jag har förståelse för synpunkten. Jag kunde intellektuellt ha sett att den höll ihop om Sverige hade en utrikestjänst av samma storleksordning som till exempel Frankrike och fanns överallt och det vore en dubblering. Det är inte en dubblering.

Vi kommer att vara med i en europeisk utrikestjänst som är företrädd på fler ställen än vad Sverige finns och på huvuddelen av ställena med större styrka än vad Sverige har. För Sverige innebär det att vi får ökade möjligheter.

Jag hör ibland dubbleringsargumentet i den brittiska debatten. Det finns de som säger: Vi finns ju överallt. Vad ska vi ha Europeiska utrikestjänsten till? Det är ett lätt isolationistiskt argument. Dubbleringsargumentet är inte relevant för Sveriges del. Det här är en förstärkning från svensk utgångspunkt och ger oss ökade möjligheter i delar av världen där vi inte är företrädna på det sätt som vi har anledning att vara.

Anf. 30 LARS OHLY (V):

Jag tror att det ligger mycket i det. Det är en av anledningarna till att vi inte motsätter oss det. Men jag har farhågor när det gäller byråkratin.

Med vetskap om hur den brukar se ut på europeisk nivå finns risken att saker och ting växer sig över huvudet på dem som har beslutat om det. Jag vill att man ska vara väldigt tydlig med att det inte får innebära att resurser slussas in och att det växer så okontrollerat att det blir en ny elefant.

2013/14:14
13 december

Den ska vara effektiv och rationell. Man ska hålla nere kostnader. Det är en synpunkt som jag inte tror att regeringen motsätter sig men som är viktig att påpeka.

Anf. 31 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag tänkte bara svara utrikesministern. Det är just ytterligare förstärkning av funktionen vi ifrågasätter. Det kommer att ske på bekostnad av rådet och de mindre medlemsstaterna. Jag har inte något emot ett samarbete i någon form, om det grundas på ett rent samarbete. Men mina farhågor är att det kommer att vidareutvecklas och fortskrida. Så har utvecklingen varit hela tiden.

Jag menar att vi kommer att nå en situation där vårt faktiska inflytande minskar eftersom vi måste kompromissa och förhålla oss till andra medlemsstater. Jag gillar inte den fortgående processen. Det är vad jag ifrågasätter.

Anf. 32 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Till Johnny Skalin vill jag säga att det snarare är de mindre medlemsstaterna som vinner på detta. Jag kan notera att argumentet finns i de stora medlemsländerna som säger: Vad är detta för oss? Ju mindre man är, desto större fördel har man av den gemensamma utrikestjänsten. Sverige tillhör dem som – även om vi inte är så dåliga – har stor nytta av den.

Man märker nyttan i de mindre medlemsstaterna. De får möjlighet till representation i länder och en rapportering som de aldrig skulle ha fått annars. De kan sekundera personal att tjänstgöra ute i världen på ett sätt som aldrig hade varit möjligt för dem om de skulle ha gjort det genom en nationell utrikestjänst.

Den gemensamma utrikestjänsten omfattar 3 600 personer. Den är större än den svenska utrikesförvaltningen. Jag kan ta en siffra från minnet. Om vi slår ihop de europeiska utrikesförvaltningarna tror jag att vi har 60 000 diplomater ute i världen. Utrikestjänsten är relativt liten i förhållande till de olika nationella utrikesförvaltningarna.

Det är viktigt med samspelet mellan dem. Ute i valfritt land kan man hoppas att EU-representationen är navet i ett system där man också spelar med de nationella representanterna. Där är det inte minst viktigt att de stora länderna representerar EEAS. De små har alldeles uppenbart ett intresse av det. Ibland och på vissa ställen ser vi att de stora länderna går vid sidan av. Det ligger inte i Sveriges intresse, för då förlorar vi inflytande. Jag skulle vilja säga att ju starkare vi gör EEAS, desto mer inflytande får vi i förhållande till de större länderna som har en tendens att gå en något annan väg.

Lars Ohly hade farhågan att detta växer sig för stort och blir för byråkratiskt. Möjligen, men där är vi inte än. Nu har vi en budgetöverenskommelse, så vi är där vi är. Det innebär snarare att vi får något mindre resurser också här. Jag ser ett behov av att förstärka detta. Jag skulle vilja att vi hade en väsentligt starkare europeisk utrikestjänst; det råder ingen tvekan om att det skulle ligga i Sveriges intresse. Då skulle vi ha möjlighet att ha fler svenska diplomater som tjänstgjorde i Europeiska utrikestjänsten runt om i världen. Det skulle öka våra möjligheter till inflytande.

Jag återvänder till Johnny Skalin som sade att detta kan leda till kompromisser. Ja, det är klart att det gör. Sverige är inte hela världen, som bekant. Världen är rätt stor. Om vi ska samarbeta med världen ligger det i sakens natur att man får göra kompromisser. Det gör man också i Sveriges riksdag, det gör man ännu mer utpräglat i Europa och det gör man utpräglat i världen. Kompromisser är inget fult ord. Det är i många delar demokratins bästa arbetsinstrument.

Anf. 33 JOHNNY SKALIN (SD):

Det är klart att vi ska kompromissa, men vi ska göra det inom våra rimliga gränser. Det är vi som ska göra gränsdragningen. Det är vi som ska bestämma vad vi ska kompromissa om och inte. Det är detta jag menar: Verkligt samarbete handlar om att man är överens om det man ska samarbeta om.

Min farhåga är att om man inte begränsar mandatet inom EEAS kan vi komma till den byråkratiska modell som Lars Ohly här har farhågor om i framtiden. Jag vill tydligt markera att vi redan nu är på väg mot en sådan utveckling, och det är vi inom EU:s samtliga institutioner. Om man bara lyfter ut ett enskilt område inom EU – nästan vad som helst – kan det se jättebra ut på papperet och låta jättebra. Men om man väger samman allting ser man vart det barkar hän.

Utrikesministern har själv sagt att han är federalist, vill jag minnas. Det är dit vi är på väg. Man bygger upp gemensamma europeiska institutioner på varje område. Det är i den kontexten jag ser det här. Jag är inte emot ett samarbete. Om man vill samarbeta inom utrikespolitiska frågor kan man skapa ett verkligt samarbete där man inte hela tiden flyttar fram positionerna. Det gör man i den här typen av ärenden, och därför motsätter jag mig det. Men jag respekterar i övrigt regeringens hållning i frågan.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Med påpekandet att vi nu återigen bör närma oss Europeiska utrikes-tjänsten lämnar jag ordet till utrikesministern.

Anf. 35 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Jag ber om ursäkt om jag dras in i en debatt alldeles i onödan. Jag vill bara ta det här med kompromisser igen: Utrikespolitiken är mellanstatlig vad gäller beslutsfattandet. Den politik som Europeiska utrikes-tjänsten har att förverkliga är den politik vi lägger fast på utrikesrådet. Det är ett mellanstatligt beslutsfattande.

Det är väl bekant – det vet vi från våra överläggningar här – att vi kompromissar där. Man resonerar sig fram till gemensam politik. Det är mycket sällan vi sitter där och voterar eller lägger in veto. Det förekommer då och då, men det är rätt sällsynt. Den mellanstatliga karaktären finns där.

Sedan ligger det lite utanför kompetensen att diskutera mina långsiktiga visioner. Det är rätt att jag är federalist. Men där är vi inte vad gäller utrikespolitiken. Det var ett jävla liv under många hundra år innan Svealand och Götaland kunde ena sig om att bilda Sverige. Vi vet att det är så.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Då kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt, men vi noterar avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Nu ska vi försöka oss på en lite nyare konst, att ta ett antal frågor i ett sammanhang. Vi har på GAC:s dagordning punkt 8, Utvidgningen. Det är en beslutspunkt. Vi har även punkt 9 på samma dagordning, Utvidgningen och stabiliserings- och associeringsprocessen. Det är en diskussions- och beslutspunkt. Slutligen har vi på FAC:s dagordning punkt 10, Västra Balkan, som i allt väsentligt också handlar om utvidgning. För enkelhetens skull tar vi dessa punkter i ett sammanhang.

Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Det förefaller att vara ett lämpligt sätt att hantera detta.

Vad gäller utvidgningen är det väl bara att säga att det är den sedvanliga bataljen – höll jag på att säga – som vi går igenom varje december när vi ska utvärdera utvidgningspolitiken. Det har blivit lite bättre i den meningen. Om jag går tillbaka några år i tiden var motsättningarna kring delar av detta större än vad de är i dag, faktiskt.

Det innebär inte att det inte finns motsättningar, men jag tror att vi har anledning att se fram emot ett lite mindre oharmoniskt möte i den här delen. Det har i allt väsentligt att göra med en fransk inställning som nu är något annorlunda och mer framåtlutande än vad som var fallet för några år sedan. Det hindrar inte att det finns punkter vad gäller enstaka länder som fortfarande är föremål för diskussion. Låt mig omedelbart gå till dem, för det kanske är de som är de mest intressanta.

Vi kommer att ha en diskussion på utrikesrådet om Serbien. Den kommer till stor del att fokusera på överläggningarna mellan Belgrad och Pristina, som har letts av Catherine Ashton. De har lett till resultat som ligger, får man nog säga, långt utöver vad de flesta av oss trodde var möjligt när detta inleddes. Det innebär inte att man har löst alla problem, för det här handlar om historiska processer som tar sin tid.

Vi har fått en avdramatisering av situationen i norra Kosovo utan att den är löst helt och hållet; det kommer att ta mycket lång tid. Vi har en situation där premiärministrarna från Serbien och Kosovo träffas regelbundet både i Bryssel och i andra sammanhang och där de lyckas lösa nästan alla frågor. Det finns frågor som återstår. Det har nu framför allt att göra med genomförandet av domstolsväsendet i norra Kosovo, vilket berör en del frågor av karaktären symbolisk suveränitet som är föremål för betydande både känslor och principer.

Vår uppfattning – liksom för övrigt kommissionens och, tror jag, de flesta medlemsstaters – är mycket tydlig. Det finns tillräckligt underlag för en förhandlingsstart med Serbien. Vi hoppas att det ska vara möjligt att få ett beslut om en förhandlingsstart redan under december. Det kan inte uteslutas att det blir något senare, men vi tänker arbeta för en förhandlingsstart i december.

Det gäller generellt för västra Balkan att vi tror att det bästa sättet för Europeiska unionen att kunna medverka till stabilitet där är en anslutningsprocess som successivt går framåt. Jag vill inte ställa i utsikt att denna kommer att gå särskilt snabbt framåt. Men att få in alla länder på ett eller annat sätt i denna malande byråkratiska process – om man an-

vänder det uttrycket – tror jag är bra utan att, som sagt, vara alltför illusionsfull när det gäller snabbheten i processen. Det är därmed viktigt att få in Serbien.

Jag hoppar vidare till Albanien. Det är samma resonemang. Här föreslår kommissionen kandidatlandstatus. Vi kommer att bejaka det. Några medlemsländer är väl lite mer tveksamma; det där kan man alltid diskutera. Kandidatlandstatus innebär i praktiken väldigt lite, men det är ett symboliskt erkännande av att landet rör sig framåt. Därmed tycker vi att man kan peka på betydande kvarstående problem i Albanien, för att uttrycka saken milt. Men vi tycker att det är ett erkännande av de väsentliga framsteg som trots allt har gjorts. Det har varit ett val, ett regeringskifte och en inriktning av politiken som i allt väsentligt är i enlighet med vad vi har förordat, så vi tycker att det är ett rimligt steg.

Vad gäller Makedonien är det sedvanliga problem, höll jag på att säga. Det har att göra med namnfrågan. Jag tror att det kommer att bli en diskussion. Vi ingick något av en kompromiss för ett år sedan som innebär steg mot eller mer framåtsyftande formuleringar när det gällde möjligheten att öppna förhandlingar i utbyte mot kanske lite tydligare formuleringar också om namnfrågans betydelse i detta sammanhang.

Det är sådant som vi inte har varit särskilt förtjusta i, för namnfrågan är en bilateral frågeställning mellan Grekland och Makedonien. Vi hade varit beredda att stå fast vid detta, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< I värsta fall kan man gå tillbaka till där vi var för några år sedan, då det var en mer öppen formulering och då vi inte hade med namnfrågan som konditionalitet. Men det fanns inte heller en öppning vad gäller förhandlingar. Det kommer att bli en diskussionsfråga.

Turkiet är en annan frågeställning. Den är mindre komplicerad i år än vad som har varit fallet tidigare. Vi har fått något av ett nytt momentum i förhandlingarna genom att vi har öppnat ett kapitel. Vi arbetar nu för att få ytterligare kapitel, men det är inte säkert att det kommer att lyckas. Vi har fått ett undertecknande av återtagandeavtalet, vilket har varit föremål för betydande diskussion. Cecilia Malmström hade möjlighet att underteckna det för bara några veckor sedan. Där finns ett åtagande om att vi ska röra oss gentemot viseringsliberalisering, vilket vi i och för sig tycker är rimligt. Men det handlar om att uppfylla de olika kraven. Detta är föremål för viss inrikespolitisk debatt i Turkiet, där den inhemska oppositionen >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< tycker att regeringen har givit efter för snabbt. Oppositionen menar alltså att man har gett återtagandeavtalet men att man inte har fått så mycket på visumdelen. Det är möjligt att detta leder till olika uttalanden som ställer till lite problem.

Vad har jag nu glömt som är avgörande? Jag ställer frågan till mina medarbetare. Det är nog detta som i stort sett är föremål för diskussion. Möjligtvis kan jag säga någonting om Bosnien. Bosnien kanske mer ligger i diskussionen om västra Balkan på måndag. Det är inte så mycket att säga, för det händer inte så mycket. Det finns på sina håll förväntningar om att det ska vara möjligt att uppnå något genombrott i de återstående frågorna. Det hela förhindrar såväl genomförandet fullt ut av stabiliserings- och associeringsavtalet som att Bosnien kan lämna in en medlemskapsansökan. Nu går Bosnien mot ett val nästa år. Nämndens

2013/14:14
13 december

ledamöter är väl förtrogna med den effekt som annalkande valrörelser tenderar att ha på förmågan till politiska kompromisser. Ungefär samma fenomen gör sig nu gällande i den bosniska politiska atmosfären. Dess värre tror jag inte att man ska ha alltför stora förväntningar där.

Det är dock vår uppfattning att vi borde titta på möjligheter att också få Bosnien, trots bristerna, att komma in på ett eller annat sätt i anslutningsprocessen av just de skäl som jag redovisade inledningsvis.

Anf. 38 BÖRJE VESTLUND (S):

Herr ordförande! Jag vill från vår sida bara säga att vi är stora anhängare av att Europa ska om inte bli så stort som möjligt så i varje fall få med så många länder som möjligt, framför allt på västra Balkan. Anledningen är just att det är viktigt att man är med och slåss om de byråkratiska principerna i EU i stället för att slåss med varandra. Det tycker vi kanske är poängen med detta.

Dock vill vi understryka att det är mycket viktigt att de grundläggande värden som finns i Europa är det som det ställs krav på hela tiden. Vi vet att det hela tiden görs avsteg från dessa, och vi ska inte bygga in det i det europeiska samarbetet. Från tid till annan har detta tyvärr blivit resultatet när några av de östeuropeiska länderna har kommit in.

Det har varit lite knepande och knåpande för att få in dem så småningom, men när de väl har kommit in har det varit svårare att göra någonting åt det. Jag tycker att man ska vara mycket tydlig från EU:s sida i förhandlingarna med att det är just detta som länderna måste ställa upp på. Annars kan det inte bli tal om att de ska kunna bli medlemmar i Europeiska unionen.

I övrigt är vi starka anhängare av att man ska utvidga Europa.

Anf. 39 PATRIK BJÖRCK (S):

Det är inte alltid man får sitta och nicka när utrikesministern talar, men som Börje Vestlund är inne på så är utvidgningen absolut viktig. Jag kan dessutom tycka att utrikesministern har en klok synpunkt när det gäller den långsiktiga visionen för det europeiska samarbetet. Nu var det kanske inte uppe på dagordningen, men jag tycker att även det är intressant.

Jag vill passa på att upplysa utrikesministern om en sak när han säger att det finns opposition i vissa länder: Det finns också länder som har majoritetsregeringar. Det kan vara intressant att veta.

Anf. 40 PYRY NIEMI (S):

Herr ordförande! Jag tackar utrikesministern. Jag har två faktafrågor. Givet den positiva processen i Serbien och Kosovo, när skulle man kunna göra en klok bedömning av att Serbien eventuellt fullständigt ansluter sig till EU? Det måste väl finnas något slags inriktning i eller tanke om detta.

Det andra gäller situationen i Turkiet. Hur är strömningarna i Turkiet i dagsläget visavi EU? Det går ju lite upp och ned; det finns ibland pro-EU-stämningar och ibland icke-pro-EU-stämningar. Hur är stämningen just nu i förhandlingsläget?

Anf. 41 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag vill tala om Turkiet. Jag har faktiskt rätt stor förståelse för att oppositionen i Turkiet inte är så förtjust i återtagandeaftalet. Det beror på vad man har fått i gengäld, så att säga.

Journalist är ett av de farligaste yrkena man kan ha i Turkiet. Att vara kurd och oppositionspolitiker är också farligt. Det finns alltså stor anledning för många människor att ta sig därifrån, eftersom de riskerar att fängslas. Det är inte så roligt att sitta i fängelse i Turkiet, utan det kanske är värre än i många andra länder. Jag förstår alltså mycket väl att man inte är så glad över återtagandeklausulen, så jag undrar vad det är man har fått i gengäld i Turkiet.

Sedan har jag en upplysning. Alla vet att jag är engagerad i Kataloni-enfrågan, och de har nu bestämt sig för att ha folkomröstning den 9 november nästa år. Vi får se vad som händer då.

Anf. 42 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Vi tycker förvisso att EU ska vara stödjande i processen, men utan att lova EU-medlemskap till vare sig Serbien eller andra länder på Balkan. Vi tycker inte att man ska lyfta upp frågorna så länge det finns konflikter i närområdet till dessa länder.

Vi tycker att de villkor som ställs på kandidatländerna är för svaga. Vi tycker inte att det finns anledning att ösa ut pengar för att bevilja kandidatstatus för Albanien, och vad gäller Turkiet tycker vi inte att vi ska gå vidare med en viseringsliberalisering. Jag vill av den anledningen anmäla avvikande mening.

Anf. 43 LARS OHLY (V):

Herr ordförande! Alla ska med, hette det i någon valrörelse. Göran Hägglund gjorde sig lustig över det och sade att alla ska med vare sig de vill eller inte, och jag tycker att det finns en risk att Europeiska unionen ibland både ställer krav och utlovar förmåner för medlemskap som gör att det inte alltid blir lätt att stå utanför. Det måste vara ländernas eget beslut. I flera av länderna finns en stor majoritet för att man vill gå med och vill förhandla, och då ska man självklart ha den rätten. EU ska också anstränga sig för att det ska vara möjligt för de länderna att komma med.

Det finns dock länder i Europa som än så länge står utanför, ibland efter folkomröstningar, som naturligtvis ska ha goda möjligheter att göra det. Även om det givetvis innebär att de inte får det inflytande i Europeiska unionen som de skulle få som medlemmar ska EU fortfarande vara en aktör som har goda förbindelser även med länder som väljer att stå utanför. Det är viktigt att man inte har utpressning som metod för att få länder att tvingas in i Europeiska unionen utan att det verkligen är öppna förhandlingar där man diskuterar hur man ska kunna nå gemensamma mål och kompromisser, vilket utrikesministern ju hyllade tidigare.

Vår inställning är alltså väldigt enkel: De länder som vill komma med ska ges goda förutsättningar att kunna förhandla sig fram till ett medlemskap, men man ska inte pressa in länder i Europeiska unionen.

Anf. 44 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Ordförande! För att ta den sista delen först: Så är inte fallet. Om vi går tillbaka historiskt är det snarare så att utvidgningen har mötts av ett

icke oväsentligt motstånd inom själva unionen. Varje utvidgning har mötts av betydande motstånd från dem som säger att det inte ska vara mer än det är nu. Samtidigt finns det anledning att säga att varje utvidgning i allt väsentligt har blivit något som har stärkt unionen. Det är inte utan sina problem, det tar sin tid och så vidare, men i allt väsentligt har det blivit bättre.

Är det någonting vi har noterat under senare år – och det har självfallet varit under intryck av ekonomisk kris och annat – är det att trögheten i utvidgningsprocessen har ökat. Delvis är det en följd av att det är länder som kanske ligger lite längre bort när det gäller att uppfylla de olika villkoren. Om jag går tillbaka till de år jag har varit med i utvidgningsdiskussionerna kan jag säga att det inte har varit någon press för att de ska komma in snabbare. Har det varit någon press har det varit den motsatta, och Sverige har tillhört dem som har fått kämpa för att Europas dörr fortfarande ska vara öppen för dem som vill komma in.

Sedan håller jag med om att vi ska ha generösa samarbetsavtal med de länder som inte vill vara med. Det tycker jag att vi har. Norge kan tas som ett exempel på det. Men vi ska inte rucka på vår beslutsautonomi. Det är det som är problemet, att de hamnar lite i ett satellitförhållande. De kan få de ekonomiska fördelarna, men de hamnar i ett demokratiskt underskott som är rätt massivt. Men det är deras eget val om de vill göra detta, och vi har ingen anledning att lägga oss i mer explicit.

Johnny Skalin är emot såklart. Jag har bara en kommentar. Ni vill inte att vi ska ha någon utvidgning på västra Balkan så länge det finns konflikter. Nej, det kan man ju säga, och så har man stoppat det för evig tid. Utvidgningen är ju ett sätt att bemästra konflikterna och överbrygga dem. Låt oss ta det som har inträffat mellan Serbien och Kosovo. Det är klart att överenskommelsen inte hade kommit till stånd över huvud taget om det inte hade funnits ett utvidgningsperspektiv. Det är samma sak med Nordirlandkonflikten. Jag tror inte att vi hade fått någon överenskommelse om Nordirlandkonflikten om vi inte hade fått med både Storbritannien och Irland i EU. När de bägge gick med var konflikten akut, och sedan tog det sin tid att överbrygga motsättningarna. Jag tror att vi känner till att det är på det sättet.

I övrigt är vi väl relativt eniga. När det gäller hur lång tid det kommer att ta för Serbien att bli medlem önskar jag att jag visste det. Den kroatiska förhandlingen tog åtta år, om jag inte missminner mig. Den svenska förhandlingen är väl en rekordförhandling som tog tre och ett halvt år, om jag inte missminner mig – nej, mindre än så. Det borde jag veta. Den var dock förberedd genom att vi hade EES-förhandlingen. Den kroatiska förhandlingen tog åtta år, så där har vi någon typ av riktmärke för vad som skulle vara möjligt. Det som talar för att det går lite snabbare är vårt intryck av att den serbiska administrativa förmågan ligger på en högre nivå än på Balkan i övrigt. Sedan återstår att se om det blir några komplikationer på grund av Kosovoproblematiken.

Jag delar i allt väsentligt uppfattningen om de grundläggande värdena. Det är lätt att säga, och sedan återstår det att se hur man förverkligar detta. Vi kan egentligen bara förhandla om det som är aki på det vi gör. Sedan ska akin vara uttryck för grundläggande värden, men vi förordar ett EU som inte lägger sig i allting i Sverige. Då måste vi ha samma princip när det gäller ansökarländerna och vad EU lägger sig i där. Det är

en känslig balansgång, och jag tror inte att vi har några delade meningar i den delen.

Hur är stämningarna i Turkiet vad gäller Europeiska unionen? Jag tror att de är marginellt bättre, av tre skäl.

Först och främst läser de mindre i tidningarna om länder som vill stoppa dem helt och hållet. När de under några år läste ständiga uttalanden i tidningarna om att de aldrig skulle komma med – det var framför allt från den franska sidan – är det klart att det hade en effekt på siffrorna. Det är ingen tvekan om det. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Sedan fanns det en period då allting gick Turkiets väg. Ekonomin gick lysande, och den politiska utvecklingen gick lysande. De är nu inne i en mer besvärlig fas. Det har med omställningar i den globala ekonomin att göra. Den monetära situationen kommer att se annorlunda ut, och trycket ökar på de länder som opererar stora bytesbalansunderskott. Man ska inte heller glömma att de har en situation där ett av deras allra största grannländer håller på att utvecklas till ett nytt Afghanistan. De har 600 000–700 000 flyktingar i landet. Det är klart att de känner ett behov av förankring och stöd på ett helt annat sätt än vad som var fallet för några år sedan.

Lägg dessutom till detta den kurdiska frågan och den förhandlingsprocess av historisk natur som där pågår. Det handlar också om att man behöver en starkare europeisk förankring av den reformprocess som egentligen handlar om att omdefiniera det Turkiet vi har sett sedan 1923. On the balance, alltså – lite mer så. Även här talar vi om en process med ett ganska långt tidsperspektiv.

Anf. 45 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag vill bara kommentera det utrikesministern nämnde om att bygga in konflikter i Europeiska unionen. Det kanske inte var så han uttryckte det, men det är så jag ser det. Tar man in länder som har konflikter – om man inte löser konflikterna innan – riskerar man att bygga in konflikter i Europeiska unionen.

Man kan hävda att det är enda sättet att lösa konflikterna – och det är inte de enda problemen i de här länderna i relation till Europeiska unionen, utan det finns också korruption, svag ekonomisk tillväxt och andra problem – men om det nu vore lösningen på problemen skulle det också ha löst övriga problem inom Europeiska unionen. Vi har ju korruption och demokratibrister runt omkring i Europa, åtminstone i vissa delar av södra och östra Europa, och problemen har inte lösts. Vi har fortfarande en hög grad av korruption i ett flertal europeiska länder. Vissa länder har också problem med de demokratiska principerna, kan jag tycka, åtminstone delar av länderna, internt.

Visst, jag kan förstå regeringens synpunkt, men den går inte att praktisera i verkligheten. Möjligtvis kan vi begränsa konflikterna mellan länderna till viss del, men vi bygger inte bort de övriga problemen i de här länderna. Därför tycker jag att vi måste våga ställa krav och ha hårda anslutningskrav. När länderna väl har blivit medlemmar i Europeiska unionen minskar incitamenten för att anpassa sig. Det har vi tydligt sett i andra länder som har blivit medlemmar i Europeiska unionen.

2013/14:14
13 december

Jag tror säkerligen att även utrikesministern kan hålla med mig om att vi har problem inom Europeiska unionen. Det är därför vi vill ställa högre krav nu, innan länderna har anslutit sig till Europeiska unionen. Efter att de anslutit sig är det om inte för sent så åtminstone försvårande för processen. Det är min ståndpunkt.

Anf. 46 BODIL CEBALLOS (MP):

Min fråga handlade om vad det var som fattades i avtalet eftersom oppositionen är emot det. Vad var det man ville ha som man inte har fått?

Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Jag ber om ursäkt, jag glömde den delen. Oppositionen kritiserar självfallet att man inte får tillräckligt mycket viseringsliberalisering. De hävdar att vi har visumfrihet för Paraguay men inte för Turkiet. Man kan förklara det med att Paraguay ligger längre bort, men det är som argument lite svagt, för att uttrycka saken så. Det slår inte riktigt i den turkiska inrikespolitiska debatten. Det är i grunden vad det handlar om. Vi har också en rätt betydande rörlighet mellan Turkiet och EU, inte minst för unga människor.

Vi delar i allt väsentligt bedömningen att vi bör gå i den riktningen. Nu gör vi rätt mycket för att underlätta inom ramen för det existerande systemet, och det tycker jag att vi ska göra, också när det gäller handelsförbindelserna.

Johnny Skalin påpekar att det finns problem i de här länderna, det vill säga att det fortfarande finns korruption och att problemen inte har lösts. Arbetsinstrumentet i den europeiska integrationen är ju inte magi. Vi kan inte med ett trollslag förändra länder. Arbetsinstrumentet är i stället byråkrati om vi ska vara alldeles ärliga, det vill säga den malande integration som successivt förändrar länder. Men det tar sin tid. Om vi tar de mest problematiska länderna, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< kan vi se de problem som finns. Jämfört med var de var för 25 år sedan är det dock avsevärt mycket bättre. Var de kommer att befinna sig om 25 år återstår att se, men förutsättningarna för att det kommer att vara väsentligt mycket bättre genom integrationen är rätt betydande.

Sedan visar det sig att Johnny Skalin och jag tycker samma sak. Han säger nämligen att vi måste ställa krav på dem i anslutningsprocessen. Ja, men det förutsätter att vi har en anslutningsprocess. Johnny Skalin kan inte ställa några krav alls om han inte har en anslutningsprocess. Det är alltså anslutningsprocessen som ger möjligheter att ställa krav, och det är kraven som leder till att man kan förändra länderna. Men det tar sin tid. Det är ingen tvekan om det.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens inriktning respektive ståndpunkt i punkt 7 på GAC, punkt 8 och 9 på GAC samt FAC-punkten 10 i tillämpliga delar. Vi har noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Då går vi in på FAC:s del. Först undrar jag om vi har några A-punkter. Det har vi inte. Då, utrikesministern, undrar jag om det finns något att säga med anledning av möte i rådet den 18 och 19 november.

Anf. 50 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Nej.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går till punkt 3, Iran. Det är lite osäkert om det blir diskussion eller beslut. Jag lämnar ordet till utrikesministern.

Anf. 52 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Det är lite osäkert om det blir några slutsatser på denna punkt. I så fall ber vi att få återkomma. Jag tror dock att det är mindre sannolikt.

Den höga representanten kommer väl att göra en kort återrapportering om den interimsoverenskommelse om den nukleära frågan som slöts med Iran i Genève för några veckor sedan och som vi har haft anledning att välkomna. Det är en interimsoverenskommelse som sträcker sig över sex månader, och de sex månaderna ska användas för att försöka förhandla fram en mer långtgående överenskommelse. Det innebär i allt väsentligt att det läggs ett tak på den iranska aktiviteten i olika sammanhang. De kan inte utveckla den ytterligare. Det sker också en väsentlig förstärkning av inspektionsaktiviteterna från IAEA:s sida. I utbyte mot detta blir det vissa sanktionslättnader om än relativt begränsade.

Det är viktigt att bägge parter fullt ut lever upp till åtagandena i interimsoverenskommelsen. I detta ligger också ett åtagande från EU:s sida att lätta på sanktionerna. Vi hoppas att ett sådant beslut ska kunna fattas så snabbt som möjligt.

Jag förutser en återrapportering och kanske en kort diskussion om detta. I den mån det blir slutsatser tror jag att de bara blir av allmänt stödjande karaktär för processen. Då ber vi att i särskild ordning få återkomma till nämnden om det. Ni har fått det utkast som finns. Jag skulle dock inte tro att det blir så.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Det är alltså fortfarande en diskussionspunkt? Ja.

Anf. 54 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag tänker på det som pågår parallellt med detta, nämligen den ökande andelen avrättningar sedan den nye presidenten tillträdde. Det är

särskilt minoritetsgrupper som drabbas, balucher och kurder, såvitt jag har förstått det. Jag ser att utrikesministern skakar lite på huvudet. Det är oroande med avrättningar över huvud taget, men jag har fått många rapporter om att de har ökat väldigt mycket.

På vilket sätt försöker EU adressera den frågan? Den är också oerhört viktigt – inte bara den nukleära frågan.

Anf. 55 FREDRICK FEDERLEY (C):

Ordförande! Tack, utrikesministern! Min fråga ligger lite i förlängningen av det Bodil Ceballos ställde en fråga om.

Med den nye presidentens tillträde har vi sett en stor charmoffensiv från Iran gentemot västvärlden, den största jag sett under min medvetna tid. Det är öppna famnar och en helt annan klang. Ska vi kunna bedöma realiteterna i de förhandlingar som sker måste vi försöka förstå ledarskapet och vad man egentligen vill. Därför är min allmänt hållna fråga till utrikesministern: Är charmoffensiven ett teaterspel, eller pågår det ett egentligt reformarbete? Det är svårt att följa vad som sker på marken och i statsapparaten i Iran. Jag ser bara det som rapporteras i medierna om öppna famnar och sådant, vilket verkar väldigt lovande.

Jag undrar om utrikesministern kunde ta några minuter och utveckla resonemanget lite. Jag är övertygad om att utrikesministern sitter på betydligt mer information än jag själv.

Anf. 56 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Det är ingen tvekan om att valet av Rouhani till president var ett uttryck för en önskan om förändring. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Han har betydande reformambitioner också när det gäller ekonomin, för ekonomin är i bedrövligt tillstånd. Det är mycket hög inflationstakt, till exempel, och man har förväntningar om en öppning gentemot omvärlden.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det råder dock inget tvivel om att det för närvarande är reformkrafterna som är de dominerande. Det leder till viktiga slutsatser för vår politik, nämligen att vi ska försöka utnyttja möjligheten till dialog också om MR-frågorna. Iran har öppnat för en MR-dialog, både bilateralt med Sverige och med Europeiska unionen. Då är det viktigt att vi kan föra den.

Vi hade den iranske vice utrikesministern här i förra veckan, och han bekräftade detta, och vår egen rättschef har varit i Teheran för samtal angående MR-frågorna. Man ska inte förvänta sig att den typen av samtal leder till några snabba resultat, men det är i alla fall bra att de öppnar för samtal i dessa frågor.

Detta med dödsstraffen är en av de punkter där vi ständigt har en diskussion med Iran och ständigt framför synpunkter. Det ska sägas att huvuddelen av dödsdomarna gäller narkotikabrott. Nu accepterar vi inte det på något sätt, men här föreligger skillnader mellan oss och inte bara Iran utan även ett stort antal andra länder.

Vi förordar att man ska vidga den utrikespolitiska dialogen med Iran i olika frågor. Vi har anledning att tala om Afghanistan, av lätt insedda skäl, och om situationen i Irak. Vi har i hög grad anledning att tala om situationen i Syrien, som man kommer att inleda en konferens om den 22

januari i Genève. Där måste alla som har möjlighet att påverka situationen – inklusive Iran och Saudiarabien – på ett eller annat sätt vara inkluderade i processen. Var det hela slutar och var vi är om två eller tre år vet jag inte. Det vet ingen.

Jag tycker att vi ska utnyttja de diplomatiska instrument vi har, starka eller svaga, för att försöka stärka den reformvilja som nu finns i Iran och viljan till öppning gentemot omvärlden. Sedan får vi se om detta lyckas eller inte. Det kan vi inte veta.

Anf. 57 FREDRICK FEDERLEY (C):

Ordförande! I tidigare diskussioner här i nämnden har vi diskuterat utifrån läget i hela Mellanöstern, där Iran är en viktig del. Kan man ens ha med Irans representanter vid bordet i olika typer av förhandlingar?

Mot bakgrund av vad man kan se och vad utrikesministern nu har sagt är det nog viktigt att man på så många punkter som möjligt öppnar dialoger med Iran för att kunna vara behjälplig och också lyfta fram saker. Tidigare har sådant som MR-diskussioner varit stört omöjligt. Man har inte kunnat komma framåt ens en millimeter. Det har också stoppat möjligheten att närma sig Iran i andra diskussioner. Detta ligger lite utanför det vi nu diskuterar, men jag vill ge allt stöd i den riktningen. Om det nu finns en liten springa i dörren bör vi försöka använda den i största möjliga mån. Det ändrar rätt många förhandlingsförutsättningar på många olika plan. Nu ska man inte vara alltför naiv och tro att allting går bra, men för första gången ser det ljus ut i de diskussionerna.

Anf. 58 LARS OHLY (V):

Enligt Human Rights Watch är Iran fortfarande det land efter Kina som avrättar flest. Många av dem som utrikesministern säger avrättas på grund av drogrelaterad brottslighet är dömda i revolutionsdomstolar som inte är öppna. Vi vet alltså inte alltid hur det ligger till. Vi har bara regimens ord att utgå från.

Dessutom används dödsstraffen som ett sätt att avskräcka opposition eftersom avrättningarna är offentliga och därmed sprider skräck i samhället över huvud taget. Det är ett sällsynt bestialiskt sätt att använda rättsväsendet på.

Det finns alltså all anledning att fortsätta att vara mycket tydlig i fråga om dödsstraffet. Vi bör nog vara medvetna om att dödsstraffet också används i politiska syften.

Anf. 59 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag ville säga samma sak som Lars Ohly. Vi kan inte lita på vad man säger om brotten som personer avrättas för.

Anf. 60 HANS WALLMARK (M):

Om vi ser till hela regionen från Pakistan i öster till Syrien i väster är Iran – trots den brutalitet som finns och som Bodil Ceballos och Lars Ohly påpekar – ett av de stabilare länderna. Har det någon betydelse?

Anf. 61 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Den här diskussionen kan föra långt. Iran är ett stort land. Vi talar om ungefär 70 miljoner människor med en historia som sträcker sig åtskilliga tusen år tillbaka i tiden. Det ger landet en speciell karaktär.

Sedan har det sedan 1979, efter en period av mycket auktoritärt styre efter kuppen 1953, slagit in på en islamistisk väg som ju, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Där menar jag att den diplomatiska dialogen är viktig för att skapa förutsättningar också för regional förståelse på olika sätt. Kan vi på något sätt medverka i det ska vi väl försöka göra det.

Det intryck vi har är att det bland inte minst unga människor i Teheran och de stora städerna – det är väl framför allt dem vi når – finns en mycket stor vilja till förändring. Från svensk sida har vi ju betydande kontaktytor. Det är ju ca 100 000 människor i vårt land, i alla delar av vårt samhälle, som har sina rötter i Iran och som i anmärkningsvärt hög grad också reser fram och tillbaka. Antalet konsulära problem vi har haft relaterat till det stora flödet av människor mellan Sverige och Iran är försumbart. Man skulle ha väntat sig mycket mer.

Det finns alltså en kontaktyta där som är viktig också för framtiden. Sedan ska vi inte blunda för det som Bodil Ceballos och Lars Ohly tar upp, nämligen att det är en regim som använder dödsstraffet för politiska syften. Det råder ingen tvekan om det. Inte minst används det mot grupper som, med rätt eller orätt, betraktas som separatistiska. Det är balucher och kurder, och det kan också finnas andra. Det talar ytterligare för att vi ska försöka aktivera MR-dialogen, som behövs för att vi ska kunna påtala detta.

När Irans vice utrikesminister var här överräckte jag till honom de interpellationssvar som jag har avgivit i riksdagen, så att han ska veta exakt hur vi, i stor enighet, formulerar oss i riksdagen i de här frågorna.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens inriktning i den punkten. Vi går vidare till punkt 4, Syrien. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 63 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Om detta kan man tala praktiskt taget hur länge som helst. Jag tror att vi alla är medvetna om hur situationen ser ut. Det humanitära läget blir alltmer katastrofalt, inte minst flyktingsituationen i de angränsande länderna men också självfallet inne i landet.

Samtidigt befinner vi oss på väg mot Genève II-konferensen. Vi ska sammanträda den 22 januari. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Den 27 januari tror jag att vi ska få klarhet i hur delegationerna från oppositionen och regeringssidan ser ut. Det finns inte någon anledning att säga så mycket mer om detta just nu.

Anf. 64 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag hade i går kväll ett långt samtal med några kurder från Syrien. De försökte förklara hur det ser ut för dem i Kurdistan när det gäller de olika

grupperingar som finns där. De anser sig inte representerade av den opposition som EU har erkänt som sin samtalspartner.

Vi hade långa diskussioner om vem som man stöttar egentligen. De finns de som stöttar Barzani. De finns kanske inom den opposition som vi stöder. Sedan finns det andra som mer eller mindre stöttar Öcalan. Ungdomarna stöttar egentligen inte någon av dem. De vill ha ett nytt Syrien och tänker på hur framtiden ska se ut. Det har till och med bildats ett grönt parti, modell Miljöpartiet, i västra Kurdistan.

Anf. 65 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Total röra alltså.

Anf. 66 BODIL CEBALLOS (MP):

Nej, det är inte total röra. Det finns kanske lite hopp om framtiden.

Kurdernas problem, oavsett vilken sidan man står på, är att den humanitära hjälpen inte når fram. Turkiet håller på att bygga en mur mellan Turkiet och västra Kurdistan. Samtidigt förser man oppositionen med vapen inne i Syrien som ju också riktar sig mot kurderna. Det finns flera al-Qaida-grupper som agerar och slåss mot kurderna. PYD håller alla parter borta så gott det går. Vi måste tänka på att det finns så många olika grupperingar. Vilka är det vi ger vårt stöd? Har kurderna de olika grupperna med sig?

En annan stor grupp är de kristna. Många av dem har tagit sig till Kurdistan där de fått skydd. Men vad händer framöver om al-Qaida-grupper med flera får ett starkare inflytande? De är inte intresserade av att ha de kristna där. De gillar varken kurder eller kristna och vill helst göra sig av med allihop. Det var den bild som jag fick.

Sedan har jag ytterligare en sak som jag vill ta upp. Det är fyra kvinnliga MR-advokater som har försvunnit. De har tidigare varit hotade av regimen. Dessa uppgifter fick jag av Kvinna till Kvinna via mejl i går. Tidigare har advokaterna varit hotade av regimen och på senare tid också av någon av al-Qaida-grupperna. Nu har kvinnorna försvunnit. En av dem har tidigare fått pris av någon kvinnoorganisation. Jag lovade att jag skulle ta upp detta i EU-nämnden i dag och tala om vad som alldeles nyligen har hänt.

Anf. 67 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Ordförande! Bodil Ceballos beskriver läget i den kurdiska delen med alla de mångfasetterade motsättningar och problem som finns där. Det skulle dess värre kunna utsträckas till stora delar av landet i övrigt.

Vad är då den politiska slutsatsen av detta? Jo, regimen försvagas, tyvärr. Den kan ha en enstaka militär framgång i taktiska operationer här och där, det kan inte alls uteslutas, men det är ett sönderfallande samhälle och en sönderfallande stat. Samtidigt försvagas oppositionen genom splittring. Det som vi har sett under den allra senaste tiden mellan FSA och de olika al-Qaida-orienterade grupperingarna är inte bara oroande utan alarmerande.

Som bekant har vi med stöd av nämnden i dess helhet varit skeptiska mot att leverera vapen och sådana saker. Det hade Sverige aldrig kunnat göra i alla fall. Men bortsett från det har vi varit skeptiska till den politiken, för vi har inte riktigt vetat vad den skulle leda till. Vår inställning

2013/14:14
13 december

har varit en strikt humanitär hjälp, och sedan hjälpa till och försöka bygga upp en demokratisk opposition. Det är framför allt bland dem i exil som man kan göra det, av lätt insedda skäl. I ljuset av vad vi nu ser har det visat sig vara den enda riktiga vägen.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Bodil Ceballos säger att Turkiet bygger en mur. Det tror jag är mycket svårt att göra längs den mycket långa gränsen, ca 6 000 kilometer. Det är alltså inga oväsentliga avstånd det handlar om. Men det är rätt så tillvida att Turkiet tidigare har haft en politik som vi har välkomnat, berömt och lovordat. Turkiet har haft öppna gränser. Alla flyktingar kunde komma dit. Det var bara att gå över gränsen.

Men alla hjälparbetare har också kunnat gå över gränsen. Bland hjälparbetarna har funnits de som har definierat hjälpen på ett något annorlunda sätt än vad vi kanske skulle göra. Det försöker man nu stoppa av skäl som är relativt uppenbara, om man tittar på utvecklingen inne i Syrien. Vi har anledning att både notera och säga att det nog är nödvändigt att man får lite bättre kontroll på gränsen, men det har också den effekt som Bodil Ceballos angav.

Detta illustrerar både komplexiteten i den utmaning som vi står inför och nödvändigheten av att fredsförhandlingar kommer i gång. Sedan kommer det att bli utomordentligt svårt att komma fram till ett avtal och, om ett sådant avtal kommer till stånd, att fullfölja det fram till genomförande och återuppbyggnad. Vi talar om minst ett decennium av mycket svåra problem även i det bästa av scenarier.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens inriktning under punkt 4. Vi går vidare till det närbesläktade problemet, punkt 5, Libanon. Det är en beslutspunkt.

Anf. 69 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Här finns slutsatser som nämnden väl har tagit del av, så det finns ingen anledning att komplettera dessa.

Jag vill bara säga att här ligger grundproblemet i det som vi diskuterade, det vill säga en mycket stor flyktingström. Man kan försöka spärra gränsen om man vill, men det kommer inte att gå. I realiteten är gränsen relativt öppen. Det finns olika siffror på detta. I dag är mellan en fjärdedel och en tredjedel av alla människor som finns i Libanon flyktingar, och de finns överallt. De dominerar delar av landet.

Av historiska skäl vill man inte ha flyktingläger i Libanon. Erfarenheten av sådana – det gäller framför allt den palestinska frågan – är inte vidare bra. Därför finns flyktingarna överallt. Det är väl bra på sitt sätt, men man kan ju fråga sig vilka de långsiktiga konsekvenserna blir av det.

Därför är vi angelägna att stödja Libanon så mycket vi kan och försöka ge dem ekonomisk hjälp. Förhoppningsvis för situationen landet bara fram till bristningsgränsen, förhoppningsvis inte över bristningsgränsen.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet. Vi går vidare till punkt 6, Östliga partnerskapet. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 71 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Detta är en diskussionspunkt, men den kan mycket väl komma att bli en beslutspunkt. På ett eller annat sätt är det klart att det måste bli någon typ av slutsatser om utvecklingen i Ukraina. De slutsatserna tas med all säkerhet upp på Europeiska rådet i slutet av veckan. Exakt hur det kommer att kalibreras mellan olika uttalanden vid olika tillfällen är föremål för en pågående diskussion. Men det är självklart att det blir uttalanden.

När det gäller utvecklingen i Ukraina kommer uttalandena att handla om att icke använda våld, att respektera rätten till fredliga demonstrationer, att respektera varje lands rätt att välja sin väg, att Europeiska unionen är öppen för det avtal som har förhandlats fram under ett antal år. Det är huvudkomponenterna. Det förs också fram kritik mot de åtgärder av ekonomisk natur som Ryssland har vidtagit mot Ukraina.

I fråga om det östliga partnerskapet blir det väl rätt mycket diskussion om Ukraina. Vi vet vad som inträffade i anslutning till toppmötet i Vilnius den 28–29 november. Dagarna före fick vi besked från president Janukovitj att han ansåg att han inte kunde underteckna avtalet. Han hänvisade då till rätt brutala ryska påtryckningar.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Officiellt säger man från rysk sida mycket tydligt att om Ukraina går med på avtalet kommer man att införa någon typ av begränsningar eller avgifter på handeln. Det är en viktig handel historiskt, kulturellt och också ekonomiskt. Förbindelserna är nära, och det ska de vara. Detta är givetvis helt oacceptabelt.

Ukraina har ett frihandelsavtal med Ryssland. Det har vi absolut ingen synpunkt på. Varför ska man då förvägra Ukraina rätten till frihandelsavtal också med Europeiska unionen? Trots det man ibland hör från ryska företrädare är det fullt möjligt att ha olika frihandelsavtal. Mexiko har frihandelsavtal med både USA och Europeiska unionen utan att det har lett till att USA hotar Mexiko med alla möjliga illasinnade åtgärder. Så det är väl ett uttryck för ambitioner som går långt utöver det ekonomiska.

President Janukovitj kom till Vilnius och försökte få mer pengar på ett eller annat sätt. Det kan man förstå med tanke på den grundligt misskötta ekonomiska politiken. Jag såg nu på morgonen att Deutsche bank värderade möjligheten till default, och då är det Argentina, Venezuela och Ukraina som ligger på den mest alarmerande listan över det som för ögonblicket kan gå fel i världen. Därmed är Janukovitj i akut behov av pengar. Han säger att han inom kort ska underteckna avtalet med EU. Det kan vi tro på om vi vill, men vi behöver inte tro på det om vi inte vill. Det återstår att se vad det blir av detta.

När Janukovitj återvände hem blev demonstrationerna mer massiva än vad jag tror att han och i ärlighetens namn vi hade föreställt oss. Inte minst bland unga människor finns det en tro på Europa som är imponerande. Vi kan klaga på Europeiska unionen, på byråkratin i Bryssel och på det ena med det fjärde, och åtskilligt av det är sant, men för de

ukrainska ungdomarna representerar Europa hoppet om att komma bort från det som de uppfattar som en korrupt, semiauktoritär och misslyckad regim. Nästan varje steg i den europeiska riktningen uppfattas som ett steg till förbättring, bort från en verklighet som de uppfattar som tilltagande plågsam.

Det är en proteströrelse som bärs fram mer av unga människor än av de etablerade oppositionspartierna, även om det är de etablerade oppositionspartiernas ansikten som vi ser i tv-rutan, och rörelsen har nu fått en betydande kraft. Hur detta kommer att sluta återstår att se. >>> **Hemligt enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Samtidigt är det tydligt att det finns de inom regimen som vill fortsätta på den europeiska vägen. Det finns en ekonomisk realitet som innebär att Janukovitj har stängt dörren till EU. Han avvisar förhandlingar med IMF. Han tycker att IMF:s krav är alltför hårda. Samtidigt blir det svarta hålet bara större och större. Därmed försätter han sig i en situation där han blir beroende av den som med en viss konditionalitet av mer politisk karaktär är beredd att komma farande med några dollar eller rubel. Janukovitjs beroende av dem är relativt stort. Det är en pågående utveckling som vi ägnar betydande uppmärksamhet, för att uttrycka saken mycket försiktigt.

Vi paraferade avtalen med Moldavien och Georgien. Det är viktigt att inse att framför allt Moldavien kommer att bli föremål för dessa påtryckningar. Vi har diskuterat olika åtgärder för att stödja dem tydligare så att de ska kunna gå vidare i sin utveckling.

I Georgien är paradoxalt nog utvecklingen mer stabil i den meningen att Ryssland under de senaste åren har använt nästan alla instrument som går – krig, sanktioner eller vad det kan vara – för att påverka den georgiska utvecklingen. Det innebär att ammunitionsarsenalen för ögonblicket är relativt uttömd gentemot Georgien. Därmed har Georgien kommit att bli det samhälle som för närvarande kanske har störst möjlighet att åtminstone kortsiktigt stå emot ryska påtryckningar.

Anf. 72 BÖRJE VESTLUND (S):

Herr ordförande! Frågan om Julija Tymosjenko har kommit i bakvattnet de senaste två veckorna. Finns den frågan, utrikesministern, inte alls på dagordningen nu? Hur kommer man att hantera den på FAC den här gången?

I övrigt är det positivt att man nu vill sträcka sig till att underteckna ett frihandelsavtal, eller i alla fall ett associeringsavtal, med EU. Kommer det att lätta upp de stämningar som finns i Ukraina just nu?

Anf. 73 HANS WALLMARK (M):

En postgeorgisk strategi i Ryska federationen är väl att man går from tanks to banks, det vill säga att man använder den typen av ekonomiska påtryckningar. Det resulterar i bland annat det som hände i Armenien och nu händer i Ukraina. Därför finns det skäl att tro att utrikesministern har alldeles rätt i sitt antagande att det kan bli både kallt och besvärligt i Moldavien till vintern.

Vi anser också att man ägnar sig åt någon form av kaviardiplomati gentemot både vissa enskilda europeiska EU-stater och europeiska EU-partier.

Ett av de länder som ingår i det östliga partnerskapet men som det inte talas så mycket om just nu, som utrikesministern kanske kan upplysa våra hjärtan om, är Vitryssland. Finns det någonting på ”monitorn” som det är värt att titta på och fundera över?

2013/14:14
13 december

Anf. 74 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Till skillnad från regeringen ser jag inget egenvärde i att föra partnerländerna närmare EU. Vi anser i stället att man bör avveckla partnerskapet och fortsättningsvis, om det behövs, bedöma varje land för sig. Med anledning av det anmäler jag avvikande mening.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 76 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Jag vet inte riktigt vad Johnny Skalin menade – att vi inte ska ingå några handelsavtal eller avtal över huvud taget med de länderna? Att smälla dörren rakt i ansiktet på demonstranterna på gatorna i Kiev är inte bra politik – om jag uttrycker saken på det sättet. Det är väl kanske inte så förvånande.

Sedan var det Julija Tymosjenko. Det är en komplicerad fråga. I december förra året ställde vi tre krav. Ett av dem var så kallad selektiv rättvisa. Parlamentet tillsatte Cox och Kwaśniewski. De har tillbringat 40 timmar med president Janukovitj. Det har varit mycket fram och tillbaka i denna fråga.

Ett antal andra fall har lösts, Lutsenko och andra. Det är bra. De uppnådde en del, men i Julija Tymosjenko-frågan uppnåddes föga. Vi hamnade i den situationen inför Vilniusmötet att vi fick en vädjan från samtliga oppositionspartier och från henne själv att underteckna trots att kravet inte var uppfyllt. Det var i det läget som vi sade att vi är beredda att underteckna även om kravet inte är uppfyllt. När hon sade att det europeiska spåret är viktigare än hennes personliga öde sade vi att vi kvarstår vid vår ståndpunkt men är beredda att underteckna även om kravet inte är uppfyllt.

Det var ett svårt avvägande moraliskt och politiskt. Så är det. Men jag tror att det inte var mycket annat att göra i det läget, av lätt insedda skäl.

Vad är det som kan vara en lösning på krisen? Den höga representanten Cathy Ashton har varit där de senaste dagarna och kom tillbaka till Bryssel i går. Tillsammans med den polske utrikesministern förde hon för mindre än en vecka sedan omfattande samtal med alla. Det vi har sagt i dialogen är att Ukraina ska underteckna avtalet med EU, gå in i förhandlingarna med Internationella valutafonden och bilda en koalitions- eller teknokratregering.

Oppositionen måste gå in och säga att den är beredd att stödja de mycket hårda krav som kommer att ställas från Internationella valutafonden. Där hade vi anledning att säga att de inte ska göra sig några illusioner om att de europeiska länderna eller andra länder kommer att vara villiga att ge mångmiljardbelopp till Ukraina utan att Ukraina genomför reformer.

Grekland, Spanien, Irland – alla länder måste genomföra reformer för att få låna pengar. Det går inte att försvara gentemot väljarna i något

uropeiskt land att man ska vara mer liberal och visa mer förståelse för korruption och massivt missbruk av pengar i Ukraina än i andra länder. Men med ett tydligt reformprogram öppnas ett betydande stöd från IMF, ett makroekonomiskt stöd från Europeiska unionen och självfallet en trovärdighet på den globala kapitalmarknaden som gör att man kan låna.

Ukraina har en statsskuld och en utlandsskuld som motsvarar 40 procent av bnp. Ukraina skulle kunna låna pengar, men för närvarande ligger man i kategorin Argentina och Venezuela, och då är lånemöjligheten praktiskt taget utesluten eftersom lånekostnaden skulle bli hysterisk och därmed icke möjlig över huvud taget. Ett EU-avtal, ett IMF-avtal och en ny regering skulle ge Ukraina möjlighet till tillträde till den internationella kapitalmarknaden för att klara av åtminstone de kortsiktiga problemen.

Är president Janukovitj beredd till detta? Det vet vi inte. >>> **Hemligt enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Sedan vet vi att det pågår parallella förhandlingar med Moskva. Det är väl inte orimligt att anta att i dessa förhandlingar finns ett element av mycket bastant uttryckta önskemål om att Ukraina ska ansluta sig till en tullunion som håller på att byggas upp. Då stängs dörren för det europeiska avtalet. Man kan ha frihandelsavtal åt olika håll, men en tullunion är en tullunion och då är man med där.

Det leder till Vitryssland. Den vitryske utrikesministern Makei var den som representerade Vitryssland på mötet i Vilnius. De hamnade lite i skuggan av andra problem. Men de tog dock ett litet steg. De har tidigare inte alls varit villiga att diskutera något på visumsidan. Nu var de intresserade av att inleda samtal om visumförenkling med Europeiska unionen.

Det är värt att notera att om man tittar på i vilket land det utfärdas flest Schengenviseringar i förhållande till landets storlek är Vitryssland i särklass i topposition. Det är mycket rörelse till Vilnius för att handla, i och för sig. Det är väl bra det. De har ett intresse av frågan och där finns en liten rörelse.

Vi vet att Vitryssland är med i tullunionen tillsammans med Kazakstan och Ryssland. De har fortfarande en mycket besvärlig ekonomisk situation. De har löst situationen delvis med stora lån från Ryssland, men dessa lån har varit förknippade med villkor som har gjort att relationen är långt ifrån harmonisk, för att uttrycka saken försiktigt. Där har de haft en period där de har klarat lånen, men nu är de inne i en mer besvärlig period i den relationen. Det är självfallet en utveckling som vi har anledning att följa med stor noggrannhet.

Vår politik vad gäller Vitryssland är oförändrad, men i den ingår att vi ska försöka att utöka engagemanget i det vitryska samhället. I detta kan ligga, lite på den byråkratiska sidan, att se till att deras byråkrati vet vad Europa egentligen handlar om. Det är inte en totalt stängd dörr i den delen heller.

Anf. 77 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Jag tycker att utrikesministern var lite onödigt hård i sin tolkning av det jag tidigare sade.

Det står i regeringens ståndpunkt att centralt för regeringen är att föra länderna närmare EU. Vad menar man då? Kan utrikesministern sitta här och garantera att det inte kommer att leda till att dessa länder kommer att

närma sig EU, så tillvida att de kommer att teckna associeringsavtal, få kandidatstatus och sedan bli medlemsländer i ett framtida EU? Det är regeringens ståndpunkt att utvidga unionen. Jag vet inte ens var gränsen går någonstans. Den har jag aldrig fått beskriven för mig.

Det är inte så att jag på något sätt är emot en demokratiseringsprocess, att handla med andra länder eller liknande. Det vet utrikesministern och det vet hela EU-nämnden mycket väl. Det jag vänder mig mot är att man klumpar ihop länderna till ett partnerskap och sänker den samlade ribban, ibland till en nivå som är alldeles på tok för låg. Det innebär att man inte ser till helheten i frågan. Man ställer inte de krav som bör ställas på medlemsländerna, såsom sker i Bosnien, Serbien och så vidare.

Vi har hört utrikesministerns tidigare ståndpunkt att vi inte behöver ställa så hårda krav på dessa länder. Om de bara närmar sig Europeiska unionen kommer allt att lösa sig. Jag är inte riktigt av samma uppfattning. Det enda jag begär är att min uppfattning respekteras i det avseendet.

Jag skulle vilja ha svar från utrikesministern på frågan hur långt samarbetet kommer att sträcka sig. Var går gränsen? Är det tänkbart att länderna i framtiden kommer att bli medlemmar i Europeiska unionen och i så fall på vilka premisser? Det är en ganska central fråga i diskussionen, speciellt i enlighet med regeringens ståndpunkt.

Jag nämnde tidigare att om vi säger nej till partnerskapet innebär det inte att vi säger nej till övriga medlemsländer att föra en dialog, en diskussion, med dem men att vi gör det i så fall var och en för sig. Jag vill vara tydlig i den frågan.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Jag vill upplysa EU-nämnden om att om en timme och fem minuter börjar en konselj där samtliga ministrar behöver vara närvarande. Vi befinner oss just nu en halvtimme efter vårt schema, och det finns ett antal punkter kvar på FAC.

Anf. 79 BÖRJE VESTLUND (S):

Efter att ha varit i Vilnius på ett Cosacmöte måste jag säga att det intryck vi fick från våra närmaste grannländer – som vi har ett väl utvecklat samarbete med – var att fråga 1 a var: Kan vi vara med och hjälpa till i de sammanhangen med hjälp av ett handelsavtal, ett associeringsavtal? Det vore synd och skam om vi inte skulle vara med. Det skulle smutsa ned vårt rykte som spelare på den internationella planhalvan. Därför är Socialdemokraterna varma anhängare av ett östligt partnerskap.

Huruvida det leder till ett medlemskap så småningom i EU återstår att se. Jag tror inte att jag kommer att sitta i riksdagen då. Jag tror inte att ens Carl Bildt kommer att vara aktiv i den utrikespolitiska debatten vid den tidpunkten. Det kommer att vara mycket långt in i framtiden. Det här ska vi ställa oss bakom. Det här är viktigt, inte minst för Sverige som den röst som bör finnas för att föra demokrati och framför allt samarbete vidare i Europa och i världen.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Medlemskap står inte på dagordningen nu.

Anf. 81 FREDRICK FEDERLEY (C):

Ordförande! Jag måste bara få klargjort rättsläget. Jag blev förvirrad av ett tidigare inlägg.

Finns det på något sätt en grund att tolka att östliga partnerskapet skulle underminera Köpenhamnskriterierna, som reglerar vilka krav länderna måste uppfylla? Det framstod så i ett tidigare inlägg. Kan vi bara få ett klargörande så att det framgår klart för nämnden och för protokollet att östliga partnerskapet på inget sätt underminerar Köpenhamnskriterierna, som utgör de krav vilka varje land som vill söka sig till unionen måste uppfylla för att över huvud taget kunna bli en del av den samma.

Anf. 82 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Svaret på den frågan är: Nej. I övrigt ber jag att få instämma i vad Börje Vestlund sade.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens inriktning. Det finns dock en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 7, Ryssland. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 84 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Det här är mera en diskussionspunkt inför vårt lunchmöte med den ryske utrikesministern Lavrov. Vi har en förberedande diskussion om detta. Diskussionen kommer förmodligen att uppehålla sig en del vid den fråga som vi just har berört. Förmodligen kommer också andra frågor att tas upp, däribland kanske utvecklingen i Syrien.

När vi talar om handelsförbindelser är det värt att notera att vi har ambitionen att utsträcka handelsförbindelserna och intensifiera dem med Ryssland också. Det erbjudande som givits länderna i det östliga partnerskapet har i stort sett i samma form givits Ryssland. Vi förhandlar om det så kallade nya avtalet, new agreement, med Ryssland. Det besked vi har fått från Ryssland hitintills är att de inte riktigt är intresserade av att gå så långt som vi. De anser att de har tillräckligt att göra med att uppfylla sina åtaganden efter att de blivit medlemmar i Världshandelsorganisationen. Vi har kanske lite olika tolkningar av huruvida de verkligen uppfyller kraven eller arbetar tillräckligt för att göra det. Det innebär att samarbetet går mindre väl när det gäller ambitionerna att förenkla handeln i Europa i dess helhet.

Viseringsfrågor står också rätt högt på den ryska önskelistan. Det finns framför allt en önskan från rysk sida att få viseringsfrihet för tjänstepass. Vi har nu viseringsfrihet för diplomatpass. Tjänstepass finns i mycket stor utsträckning i Ryssland, på kriterier som kanske inte är alldeles solklara i varje tänkbar del. Vi tycker väl inte att detta tillhör det mest angelägna. Ska vi göra en rörelse mot förenklat resande mellan våra länder och Ryssland, vilket långsiktigt är angeläget, bör det väl vara inriktat på så kallade vanliga människor, även unga människor, snarare än på dem som av den ena eller andra anledningen är försedda med ryska tjänstepass.

Alldeles nyss sade utrikesministern att ett frihandelsavtal med EU är uteslutet om Ukraina väljer den euroasiatiska tullunionen. Dessa två storheter vore inte förenliga. Nu säger utrikesministern att vi i stort sett lämnar samma erbjudande till Ryssland som till det övriga östliga partnerskapet. Min fråga blir naturligtvis: Är det inte oförenligt också i Rysslands fall?

Anf. 86 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det kanske det blir. Om planerna om tullunionen och det euroasiatiska partnerskapet förverkligas fullt ut blir det icke möjligt att sluta ett avtal med Ryssland. I så fall blir det ett frihandelsavtal med tullunionen, och då blir det en gemensam förhandling med de länderna. Det är inte alldeles lätt att se hur det skulle gå till. Motsättningarna inom den euroasiatiska tullunionen är redan nu, med Vitryssland, Kazakstan och Ryssland, rätt betydande. Men om det i framtiden blir en tullunion fullt ut blir det den som blir den avtalsslutande parten. Ett frihandelsavtal mellan två tullunioner är fullt möjligt. Men då blir det inte de enskilda länderna som sluter avtalen. Därmed blir det i så fall inte ett avtal med Ryssland utan med den vidare tullunionen.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens inriktning under punkt 7, Ryssland. Vi går vidare till punkt 8, Centralafrikanska republiken. Det är en beslutspunkt.

Anf. 88 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Ja, det är en beslutspunkt. Ni har väl fått utkastet. Jag vet inte om ni bara har fått det på franska eller vad det nu är, men vi har rådsslutsatser.

Situationen i Centralafrikanska republiken är mycket osäker, farlig och humanitärt katastrofal. De sammandrabbningar som sker mellan den före detta rebellrörelsen Séléka och dess motståndsrörelse, den så kallade antibalakarörelsen, har lett till mycket höga dödssiffror de senaste veckorna. Frankrike har sett sig tvingat att hörsamma önskan om hjälp. Franska trupper med ca 1 600 man – tror jag att den senaste siffran är – befinner sig i huvudstaden Bangui. Det finns dessutom trupper från Afrikanska unionen och från enskilda afrikanska länder som ska försöka stabilisera läget.

Inom FN:s säkerhetsråd är man utomordentligt bekymrad. Man antog den 5 december en resolution som ger mandat till AU-insatsen att skydda civilbefolkningen och stabilisera landet med stöd av kap. 7. Generalsekretären har dessutom fått mandat att se om det finns anledning att längre fram titta på förutsättningarna för en fredsbevarande operation från Förenta nationernas sida. Man ska vara klar med den värderingen om tre månader. Det blir väl i så fall snarast en fråga om att ta den existerande AU-missionen, göra om den till en FN-mission och förstärka den på olika sätt. Europeiska unionen och Sverige har lämnat ett mycket betydande humanitärt stöd i denna situation, som är en av de allvarligare i Afrika just nu.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet. Vi går vidare till punkt 9, Fredsprocessen i Mellanöstern. Det är en beslutspunkt.

Anf. 90 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Ja, det är en beslutspunkt. Nämnden är medveten om att det pågår fredssamtal mellan Palestina och Israel under amerikansk medverkan. Förhandlingarna sker under största möjliga tystnad, vilket i allt väsentligt är mycket positivt; läcker det ut någonting om samtalen leder det till betydande diskussioner på både den ena och den andra sidan. Den absoluta förutsättningen för att några framsteg ska vara möjliga är att det sker under betydande sekretess. Vi förväntar oss väl att detta kommer att gå in i ett mer akut skede. Deadline är satt till mitten av våren, men framför allt USA kommer att lägga fram konkreta förslag för att försöka överbrygga de motsättningar som finns i olika frågor.

De slutsatser som nu ligger på bordet utgår från den politik vi haft tidigare och de numera historiskt ryktbara slutsatserna från december 2009 och det svenska ordförandeskapet. De är tydliga när det gäller vår vilja att på olika sätt bidra till att stödja ett avtal om ett sådant kommer till stånd.

Anf. 91 BODIL CEBALLOS (MP):

Israel–Palestina-konflikten har hela tiden präglats av att man tar ett steg framåt och två tillbaka. På så sätt kommer man allt längre bakåt. Det som oroar mig mest just nu är att bosättningarna expanderar så oerhört mycket. Varje gång man börjar diskutera – nu är Kerry där och diskuterar – är det ännu fler bosättare. Hur tacklar EU den situationen?

Anf. 92 LARS OHLY (V):

Risken är att förhandlingarna pågår så länge att det till slut inte finns något Palestina att förhandla med. Det som oroar mig är inte bara utvecklingen på marken utan också synen från omvärldens sida. EU ingår just nu utvidgade avtal med Israel, eller hur? Man fördjupar de avtal som finns. Om det stämmer är det helt galet. Israel visar nästan inte på någon punkt att man tar till sig kritiken från omvärlden vad gäller bosättningarna generellt och i synnerhet planerna på att göra E1-området till ett bosättningsområde. Det finns alltför mycket som visar att Israels långsiktiga och tålmodiga taktik för att bryta ned motståndet från omvärlden mot ockupationen till och med har varit rätt lyckosam. Det är verkligen sorgligt.

Anf. 93 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Mot bakgrund av inte minst det som Bodil Ceballos säger om bosättningspolitiken tror jag att det är väldigt viktigt att förhandlingarna förs till ett avslut relativt snabbt. Under Obamas första mandatperiod försökte han få till stånd det bosättningsstopp som palestinierna krävde. Detta misslyckades. Nu har man reviderat inställningen och säger att det är viktigt med förhandlingar i alla fall, fastän man inte

klarade av det förra gången. På olika sätt försöker man begränsa bosättningspolitiken.

Men den israeliska politiken är som den är. De har en koalitionsregering där många olika intressen finns företrädade, inklusive sådana som aktivt stöder bosättningspolitiken, och man försöker balansera detta. För varje steg ska Netanyahu göra stora eftergifter genom att släppa palestinska fångar >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det balanseras med bosättningspolitiken.

Vi fördömer bosättningspolitiken varje gång de kommer med ett nytt besked i denna del. Vi vet att den palestinska ledningen utsätts för ett tilltagande och mycket svårt tryck. Det kan inte pågå hur länge som helst. Därför måste förhandlingarna komma till ett avgörande. Det borde också vara möjligt. Det är inte någon okänd materia man förhandlar om, för att uttrycka saken försiktigt. Varenda sten har vänts ett oändligt antal gånger. Frågan är om man mobiliserar den politiska viljan till de kompromisser som är nödvändiga för att föra detta framåt. Jag tror att vi går mot någon typ av avslut under våren. Det är bara att hoppas att det kommer att klara sig till dess och att det vi ser från israelisk sida vad gäller bosättningspolitiken inte kommer att spränga förutsättningarna för förhandlingarna.

Nya avtal, som Lars Ohly tar upp, är det väl inte fråga om. Det som har skett är – tvärtom, höll jag på att säga, men det är fel. Det som har varit föremål för betydande diskussion med Israel, lindrigt uttryckt, i mycket högt tonläge är att vi någon gång under våren i en juridiskt mer bindande form gjorde ett ställningstagande om bosättningspolitiken och vad vi tyckte om den från EU:s sida. Det ledde till att rättstjänsterna började titta på detta – EU fungerar ju – och så kom de med tillämpningsdirektiv.

Tillämpningsdirektiven publicerades och orsakade en storm i Israel. Vi har ett betydande samarbete inte minst på forskningssidan, och direktiven sade att vi inte kan ge forskningsbidrag till enheter som är verk-samma eller på ett eller annat sätt finns på Västbanken eller Gaza. Det ledde till att Israel hotade med att säga upp hela avtalet om det mycket betydande forskningssamarbetet med Europeiska unionen. Följden blev en revolt i det israeliska forskningssamhället.

Det har lett till förhandlingar, som i sin tur har lett till ett avtal om det som kallas Horizon 2020. Där klargörs nu mycket tydligt att vi inte ger pengar som på ett eller annat sätt kan stödja institutioner som är verk-samma där. Jag skulle vilja säga att det har skett en uppstramning av den europeiska politiken som har visat en del av kraften i en del av de instrument vi har. Det är korrekt såtillvida att det är ett avtal, men vi har haft sådana avtal tidigare, också inom forskningssamarbetet. Det här avtalet är mycket tydligare när det gäller bosättningspolitiken än vad som varit fallet tidigare.

Anf. 94 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag tänker på de fördjupade partnerskapsavtal som man väl har ingått med Israel och Marocko. Det är märkligt att de två länder som är ockupationsmakter var de av länderna runt Medelhavet som var föremål för fördjupade partnerskapsavtal.

2013/14:14
13 december

Jag tänker också på bosättnarprodukterna. Var inte frågan om att försöka sätta stopp för dem också med i diskussionen? Det har jag för mig i alla fall.

Anf. 95 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Ordförande! Ja, så var det. Där väntar vi fortfarande på förslag från den höga representanten. Vad som har inträffat är att det blev ett betydande fyrverkeri med Israel i frågan om forskningssamarbetet. Jag tror att det har tagit syret i relationen för ögonblicket. Nu är den saken avklarad på ett från vår utgångspunkt tillfredsställande sätt. Jag utgår från att den höga representanten återkommer i denna fråga. Jag ska gärna uppmuntra henne till det.

Anf. 96 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet under punkt 9. Punkt 10 har vi redan klarat av. Återstår punkt 11, Myanmar/Burma. Det är en beslutspunkt.

Anf. 97 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Det är kanske inte så mycket att tillägga i denna fråga. Vi har från Europeiska unionens sida ett betydande engagemang i Myanmar. Det var ett stort möte där med det som kallas Task Force för någon månad sedan. Ett antal kommissionärer, ett stort antal ledamöter av Europaparlamentet och stora affärsdelegationer var där under tre dagar, tror jag, och förde mycket omfattande samtal om samarbetsrelationen mellan Europeiska unionen och Myanmar. Vad vi tar upp i slutsatserna är betydelsen av den interna fredsprocessen, som rör sig framåt, även om det finns betydande problem av historisk art förknippade med den, samt den fortsatta konstitutionsprocessen, som ska leda fram till de allmänna presidentvalen 2015 med möjlighet för alla kandidater att delta.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt. Vi har därmed nått vägs ände åtminstone vad gäller den här dagordningen och tackar utrikesministern med medarbetare för närvaron i EU-nämnden i dag och önskar en trevlig helg. Vi önskar också god jul och gott nytt år.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar landsbygdsminister Eskil Erlandsson med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det inte. Då undrar jag, landsbygdsministern, om det finns skäl att säga något med anledning av möte i rådet den 17 oktober.

Anf. 100 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Vi är som vanligt beredda att svara på frågor.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Eftersom ingen begär ordet tackar vi för informationen under denna punkt och ger oss i kast med punkt 4, som gäller informationsåtgärder och säljfrämjande åtgärder för jordbruksprodukter på den inre marknaden och i tredjeland. Det är en informationspunkt.

Anf. 102 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! På rådet nästa vecka kommer kommissionen att presentera ett förslag till ny förordning om informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder. Förslaget har föregåtts av en grönbok från 2011 samt ett meddelande från 2012 som presenterades på rådet i våras. Förslaget är nytt och har inte behandlats på rådet tidigare.

Med anledning av gårdagens diskussion i utskottet skulle jag inledningsvis vilja försäkra er om att regeringens övergripande ståndpunkt är mycket tydlig när det gäller främjandet. Informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder ska inte finansieras via EU-budgeten. Den typen av åtgärder ska marknadsaktörer bekosta själva. Därför är det också regeringens uppfattning att Sverige bör motsätta sig den kraftiga budgetökning som föreslås.

Kommissionen föreslår en gradvis budgetökning från 60 till 200 miljoner euro per år, med den största ökningen i slutet av perioden 2014–2020. Ökningen görs inom det redan fastställda budgetramverket för åren 2014–2020 och budgeten för EU:s marknadsåtgärder, där bland annat exportbidragen finansieras.

Det är tydligt att säljfrämjande är en prioriterad fråga för både kommissionen och flertalet medlemsstater. Politiken har ett mycket brett stöd inom unionen. Det tycks till och med finnas ett visst stöd för politiken bland våra likasinnade. Enligt regeringens bedömning beror det på att säljfrämjandet är mindre marknadsstörande jämfört med andra marknadsåtgärder. De säljfrämjande åtgärderna är till exempel förenliga med WTO-avtalet, till skillnad från exempelvis exportbidragen. En annan förklaring till acceptansen kan vara att man hoppas att säljfrämjandet på sikt tränger ut de mer marknadsstörande åtgärderna.

Regeringens bedömning är att systemet kommer att finnas kvar många år framåt i tiden.

Inför det faktum att systemet med EU-stöd till informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder redan existerar och att ett brett stöd finns inom unionen ligger det i svenskt intresse att verka för att gemenskapens medel utnyttjas så klokt och effektivt som möjligt.

I det fortsatta arbetet är det viktigt att Sverige bidrar konstruktivt och aktivt för att föra fram våra svenska positioner. För regeringen är det centralt, för det första, att budgetrestriktivitet och regelförenkling eftersträvas, för det andra att regelverket kan tillämpas på ett sätt som innebär att alla medlemsstater behandlas lika, för det tredje att marknadsföring av produkter som kan vara skadliga för hälsan motverkas, för det fjärde att åtgärderna är förenliga med den gröna boxens kriterier i WTO:s jordbruksavtal och för det femte att medlemsstaternas medlemsfinansiering förblir frivillig.

Anf. 103 KEW NORDQVIST (MP):

Vi delar regeringens uppfattning att EU-medel inte ska användas till det. Som bekant kommer vi att ha överläggningar om detta i miljö- och jordbruksutskottet i januari.

Jag vill redan nu lägga till i den svenska positionen att eftersom konventionella varor inte betalar sina miljöskador enligt principen förorenaren betalar konkurrerar ekologiska varor inte på samma villkor. Därför skulle ekologiska varor behöva de säljfrämjande insatserna.

Om det blir säljfrämjande åtgärder vill vi att Sverige ska verka för att de ska gälla ekologiska varor.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar det som ett medskick, eftersom det handlar om en informationspunkt.

Anf. 105 PYRY NIEMI (S):

Ordförande! Tack, ministern, för föredragningen! Vi socialdemokrater utgår från att regeringen i den fortsatta processen anger som sin ståndpunkt vid varje givet tillfälle att det ska råda en hög grad av restriktivitet i det här sammanhanget.

Först och främst handlar det om den ökade budgetramen från 60 till 200 miljoner. Det tycker vi är mycket dåligt. Detta är i allra högsta grad en nationell angelägenhet så långt möjligt. Vi delar naturligtvis regeringens uppfattning att det här är något som ska användas mycket sparsamt.

Sedan kan jag tycka att även om vi ska ha en överläggning hoppas jag att landsbygdsministern vid varje tillfälle när frågan tas upp påpekar att den svenska riksdagen i allt väsentligt tycker att detta inte ska förekomma under EU-flagg.

Anf. 106 LARS OHLY (V):

Jag är helt överens om Pyry Niemi. Även om säljfrämjande åtgärder är tillåtna enligt WTO och inte strider mot WTO:s regelverk, till skillnad från exportkrediter, är det en typ av subventioner som snedvrider konkurrensen om marknaden. Det bör EU definitivt inte ägna sig åt. Att man

dessutom ökar budgetramen för den här typen av åtgärder är helt orimligt.

Vi kommer att återkomma till frågan, så jag anmäler inte någon avvikande mening nu. Men jag menar att Sverige mycket tydligt bör motsätta sig de här förslagen.

Anf. 107 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen under den punkten och noterar ett medskick från Miljöpartiet de gröna.

Vi går vidare till punkt 5, som gäller fiskemöjligheterna för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i EU-vatten och, för EU-fartyg, i vissa andra vatten än EU-vatten. Det är en beslutspunkt och en årligen återkommande fråga.

Anf. 108 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Som ni vet överlade jag med miljö- och jordbruksutskottet i går i den här frågan. Jag tänkte därför inte säga något ytterligare i nämnden i dag men är självklart beredd att svara på nämndens eventuella frågor.

Anf. 109 ORDFÖRANDEN:

Ingen begär ordet, och jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet. Vi går vidare till punkt 6. Nu gäller det fiskemöjligheter för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i Svarta havet. Det är en beslutspunkt

Anf. 110 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Förslaget till förordning avser fastställande av TAC för 2014 för de kommersiellt viktigaste bestånden i Svarta havet, piggvar och skarpsill. Berörda medlemsstater är Rumänien och Bulgarien. Kommissionen föreslår en minskning på 15 procent för piggvar. För skarpsill är det samma kvot som föregående år.

Regeringen stöder kommissionens förslag vad gäller TAC för skarpsill och piggvar samt eventuella mindre förändringar som kommissionen och berörda medlemsstater kan komma överens om.

Anf. 111 ORDFÖRANDEN:

Eftersom ingen begär ordet kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i den här frågan. Vi går vidare till punkt 7, som gäller vissa stöd och bidrag inom ramen för den samlade marknadsordningen för jordbruksprodukter. Det är en beslutspunkt och en ny fråga för nämnden.

Anf. 112 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Enligt den uppdaterade agendan för rådsmötet är frågan nu upptagen som en A-punkt. Regeringen kan ställa sig bakom ett antagande av rättsakten.

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:

Vi kommer att sammanfatta här och nu, även om det är en A-punkt.

2013/14:14
13 december

Anf. 114 LARS OHLY (V):

Det är inte en helt ny fråga. Vi har haft uppe själva reformpaketet vid tidigare tillfällen. Detta är en följd av det, kan man säga.

Den 20 juni, när vi hade detta uppe i EU-nämnden, anmälde vi i Vänsterpartiet en tydlig avvikande mening. Vi följer upp den nu och menar att vi i konsekvens med den avvikande meningen också är avvikande beträffande resultatet av förhandlingarna.

Anf. 115 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 116 KEW NORDQVIST (MP):

Analogt med vad jag sagt tidigare vill jag uttrycka att om vi ska ha stöd till skolfrukt och skolmjölk vill Miljöpartiet att det ska gälla ekologiska varor. Då blir det väl en avvikande mening.

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Det går alldeles utmärkt. Den är noterad.

Anf. 118 PYRY NIEMI (S):

Vi har inte anmält någon avvikande mening. Men vi vill ändå bestämt säga att stöd till den här typen av aktiviteter – nu handlar det visserligen om vilka som ska fatta beslut, och det är vi helt överens om – är vi starkt emot. Det gäller framför allt den mycket stigmatiserande frågan om inköp av skolfrukt som fördelas och betalas med EU-medel. Den verkar banal, men den visar på signalerna och hur vi behandlar och resonerar kring den europeiska jordbrukspolitiken generellt inom EU och att det finns olika uppfattningar.

Detta är – om man får använda det uttrycket – skruvt.

Anf. 119 ORDFÖRANDEN:

Det får man.

Anf. 120 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag kan bara verifiera att det inte är åtgärderna i sig som beslutas, utan det är den tekniska utformningen och rådets roll i beslutsprocessen som är föremål för ställningstagande vid det här tillfället.

Anf. 121 ORDFÖRANDEN:

Det är bra att det blev klargjort. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i den här frågan. Jag har noterat avvikande mening från Vänsterpartiet respektive Miljöpartiet, men de är inte likalydande.

Vi går vidare till punkt 8, Övriga frågor, med underpunkterna a–g. Dessutom har det lagts till en punkt om problem för rissektorn.

Anf. 122 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Vad vi känner till har det tillkommit ytterligare en övrig fråga, en rapport från kommissionen om EU-märkning av närproducerat och direktförsäljning.

I informationen om förordningen om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel anges att kommissionen senast den 4 januari 2014 ska lämna en rapport till rådet och Europaparlamentet om behovet av ett märkningssystem för närproducerat och direktförsäljning, som vid behov ska åtföljas av lämpliga lagstiftningsförslag.

Jag ville gärna informera nämnden om denna extra punkt. I övrigt är jag beredd att besvara eventuella frågor under punkten Övriga frågor.

Anf. 123 PYRY NIEMI (S):

I linje med vad vi sade i går önskar vi så småningom en mer detaljerad återrappport, om det förekommer diskussioner om punkt 8 f.

Även när det gäller det som landsbygdsministern nu sade skulle vi välkomna en så tidig skriftlig dokumentation till oss i nämnden som möjligt, så att vi får veta lite mer om innehållet i det som kommissionen kommer att presentera den 4 januari. Det lät väldigt intressant. Det skulle vara bra om vi kunde få möjlighet att förbereda oss i god tid.

Anf. 124 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag fick nu information om att rapporten kom redan i går kväll, så vi kan säkert delge den som så önskar rapporten.

Anf. 125 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den informationen. Vi tackar landsbygdsministern med medarbetare för närvaron i EU-nämnden i dag. Vi önskar en trevlig helg och god jul och gott nytt år.

Innehållsförteckning

1 § Allmänna frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	2
Anf. 5 MARIE GRANLUND (S)	4
Anf. 6 Andre vice talman ULF HOLM (MP)	4
Anf. 7 ANNA-LENA SÖRENSON (S)	4
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 9 LARS OHLY (V)	5
Anf. 10 JOHNNY SKALIN (SD)	5
Anf. 11 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 12 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	5
Anf. 13 Utrikesminister CARL BILDT (M)	6
Anf. 14 PATRIK BJÖRCK (S)	7
Anf. 15 MARIE GRANLUND (S)	7
Anf. 16 LARS OHLY (V)	8
Anf. 17 ANNA-LENA SÖRENSON (S)	8
Anf. 18 BÖRJE VESTLUND (S)	8
Anf. 19 HANS WALLMARK (M)	9
Anf. 20 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	9
Anf. 21 Utrikesminister CARL BILDT (M)	9
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 23 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	11
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	11
2 § Allmänna frågor	12
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 26 Utrikesminister CARL BILDT (M)	12
Anf. 27 JOHNNY SKALIN (SD)	13
Anf. 28 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 29 Utrikesminister CARL BILDT (M)	13
Anf. 30 LARS OHLY (V)	13
Anf. 31 JOHNNY SKALIN (SD)	14
Anf. 32 Utrikesminister CARL BILDT (M)	14
Anf. 33 JOHNNY SKALIN (SD)	15
Anf. 34 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 35 Utrikesminister CARL BILDT (M)	15
Anf. 36 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (M)	16
Anf. 38 BÖRJE VESTLUND (S)	18
Anf. 39 PATRIK BJÖRCK (S)	18
Anf. 40 PYRY NIEMI (S)	18
Anf. 41 BODIL CEBALLOS (MP)	19
Anf. 42 JOHNNY SKALIN (SD)	19
Anf. 43 LARS OHLY (V)	19
Anf. 44 Utrikesminister CARL BILDT (M)	19
Anf. 45 JOHNNY SKALIN (SD)	21
Anf. 46 BODIL CEBALLOS (MP)	22
Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (M)	22

Anf. 48	ORDFÖRANDEN.....	22	2013/14:14
3 §	Utrikes frågor.....	23	13 december
Anf. 49	ORDFÖRANDEN.....	23	
Anf. 50	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	23	
Anf. 51	ORDFÖRANDEN.....	23	
Anf. 52	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	23	
Anf. 53	ORDFÖRANDEN.....	23	
Anf. 54	BODIL CEBALLOS (MP).....	23	
Anf. 55	FREDRICK FEDERLEY (C).....	24	
Anf. 56	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	24	
Anf. 57	FREDRICK FEDERLEY (C).....	25	
Anf. 58	LARS OHLY (V).....	25	
Anf. 59	BODIL CEBALLOS (MP).....	25	
Anf. 60	HANS WALLMARK (M).....	25	
Anf. 61	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	26	
Anf. 62	ORDFÖRANDEN.....	26	
Anf. 63	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	26	
Anf. 64	BODIL CEBALLOS (MP).....	26	
Anf. 65	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	27	
Anf. 66	BODIL CEBALLOS (MP).....	27	
Anf. 67	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	27	
Anf. 68	ORDFÖRANDEN.....	28	
Anf. 69	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	28	
Anf. 70	ORDFÖRANDEN.....	28	
Anf. 71	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	29	
Anf. 72	BÖRJE VESTLUND (S).....	30	
Anf. 73	HANS WALLMARK (M).....	30	
Anf. 74	JOHNNY SKALIN (SD).....	31	
Anf. 75	ORDFÖRANDEN.....	31	
Anf. 76	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	31	
Anf. 77	JOHNNY SKALIN (SD).....	32	
Anf. 78	ORDFÖRANDEN.....	33	
Anf. 79	BÖRJE VESTLUND (S).....	33	
Anf. 80	ORDFÖRANDEN.....	33	
Anf. 81	FREDRICK FEDERLEY (C).....	33	
Anf. 82	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	34	
Anf. 83	ORDFÖRANDEN.....	34	
Anf. 84	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	34	
Anf. 85	ORDFÖRANDEN.....	35	
Anf. 86	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	35	
Anf. 87	ORDFÖRANDEN.....	35	
Anf. 88	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	35	
Anf. 89	ORDFÖRANDEN.....	36	
Anf. 90	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	36	
Anf. 91	BODIL CEBALLOS (MP).....	36	
Anf. 92	LARS OHLY (V).....	36	
Anf. 93	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	36	
Anf. 94	BODIL CEBALLOS (MP).....	37	
Anf. 95	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	38	
Anf. 96	ORDFÖRANDEN.....	38	
Anf. 97	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	38	

Anf. 98 ORDFÖRANDEN	38
4 § Jordbruk och fiske.....	39
Anf. 99 ORDFÖRANDEN	39
Anf. 100 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	39
Anf. 101 ORDFÖRANDEN	39
Anf. 102 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	39
Anf. 103 KEW NORDQVIST (MP)	40
Anf. 104 ORDFÖRANDEN	40
Anf. 105 PYRY NIEMI (S).....	40
Anf. 106 LARS OHLY (V).....	40
Anf. 107 ORDFÖRANDEN	41
Anf. 108 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	41
Anf. 109 ORDFÖRANDEN	41
Anf. 110 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	41
Anf. 111 ORDFÖRANDEN	41
Anf. 112 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	41
Anf. 113 ORDFÖRANDEN	41
Anf. 114 LARS OHLY (V).....	42
Anf. 115 ORDFÖRANDEN	42
Anf. 116 KEW NORDQVIST (MP)	42
Anf. 117 ORDFÖRANDEN	42
Anf. 118 PYRY NIEMI (S).....	42
Anf. 119 ORDFÖRANDEN	42
Anf. 120 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	42
Anf. 121 ORDFÖRANDEN	42
Anf. 122 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	42
Anf. 123 PYRY NIEMI (S).....	43
Anf. 124 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	43
Anf. 125 ORDFÖRANDEN	43